

ÚJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון ז"ל

10 FONT (értékesebbek adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1979 AUGUSZTUS 9459. szám 24. péntek

TERZI RETORZIÓKKAL FENYEGET AMERIKAI VÉTÓ ESETÉN

A palesztinai terroristák UNO-megfigyelője rendkívüli közgyűlés egybehívásának kezdeményezését helyezi kilátásba — Amerika álláspontja egyértelmű

Zehdi Lábib Terzi, a PFSZ megfigyelője az Egyesült Nemzetek mellett, tegnap azzal fenyegette meg az Egyesült Államokat, hogy abban az esetben, ha él vétőjoggal a Biztonsági Tanács „palesztinai tárgyalásán”, úgy a PFSZ különböző retorziókat alkalmaz Amerika ellen és többek között kezdeményezni fogja rendkívüli UNO-közgyűlés összehívását azzal a céllal, hogy ott határozatot fogadjanak el, amely nemcsak elismeri „a palesztinaiak legitím jogait”, de követeli azok azonnali megvalósítását is. Mint ismeretes, a Biztonsági Tanácsal ellentétben, a közgyűlésen a nagyhatalmak nem rendelkeznek vétőjoggal.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint alig 5 perces tanácskozás befejeztével a BT tagjai elutasították Andrew Young javaslatát a „palesztinai vita” elhalasztására.

Tegnap este még nem volt világos, vajon sikerül-e az utolsó pillanatban, a kulcsszó mögötti tárgyalások keretében elfogadtatni a Biztonsági Tanács tagjaival a Biztonsági Tanács tagjaival egy olyan kompromisszumos javaslatot, amelynek lényege, hogy

után) mégis összeül a Biztonsági Tanács, hogy tárgyaljon a Kuweit által is támogatott nigériai határozati javaslatról. Ennek a határozati javaslatnak lényege a palesztinaiak örendelkezési jogának konkrét formában történő elismerése és annak leszögezése, hogy a „kiüldözött” palesztinaiak választhatnak a hazájukba való visszatérés és anyagi kártérítés között.

Carter elnök, mint jelentették, utasította Youngot, hogy abban az esetben, ha szavazásra kerül sor, vétőzza meg ezt a javaslatot, amelyet egyébként Franciaország is támogat. Az amerikai elnök a Mississippi folyón való sétahajózása idején adta meg a vétőra vonatkozó utasítást, amelyről Robert Strauss Washingtonban azonnal értesítette az izraeli nagykövetséget. Ezután Strauss nyilvánosan is hirt adott a határozatról az NBC televíziós hálózat képernyőjén.

Strauss kiterő választ adott arra a kérdésre, igaz-e, hogy eleve ellenezte saját közel-keleti küldetését. Azt mondotta, hogy elindulása előtt magas szintű megfontolás tárgyává tették az ügyet, úgy határozta, hogy felvetik a javaslatot és ettől a pillanattól kezdve neki, Straussnak, kötelessége volt, hogy a rábízott feladatot legjobb tudása szerint lássa el. „Amerikai főtisztviselők, akik figyelmesen elolvasták a nigériai határozati javaslat szövegét, azt mondták, hogy nem lehet soha semmilyen kompromisszumról, nem marad más hátra, mint a javaslat megvétőzése.

A sors iróniája, hogy Youngra, mint az Egyesült Államok távozás előtt álló UNO-fődelegátusára bízta a vita elhalasztásának megkísérlését és Young így is cselekedett, bár eleve közölte, hogy a kilátások igen csekélyek, mert gyakorlatilag minden a PFSZ-től függ.

Reitélyes körülmények között

Az utolsó pillanatban lemondták Láhát polgármester romániai utját

A tel-avivi városháza illetékes

tényezői tegnapelőtt, a lehető legrejtélyesebb körülmények között, órákkal az indulás előtt lemondták Slomo Láhát tel-avivi polgármester, valamint Jigál Griffel és Jicchák Árci alpolgármesterek hivatalos romániai látogatását. Csak annyi szivárgott ki, hogy a látogatás utolsó pillanatban való lemondásának oka nem politikai, vagy gazdasági természetű.

A városházán senki sem volt hajlandó válaszolni az újságírók kérdésére, hogy mi okozta a halasztást. Ugyanakkor a polgármester magántitkára hivatalos közleményt bocsátott ki, amely szerint a halasztás oka az, hogy a polgármesternek tegnap (tehát az elutazását követő napon) részt kell vennie a municipális testület csúcshívatásának értekezletén. Erről az értekezletről azonban már hosszabb ideje tudtak és így ez nem lehetett a halasztás oka.

Remény 3 iker-csecsemő életbenmaradására

Nápoly. (UPI, Reuter). — A nápolyi kórház közlése szerint eszementes javulás állt be a születésük után még élő három leány-újszülött állapotában. Az orvosok véleménye szerint fokozódtak a kilátások a három csecsemő életbenmaradására, akik közül az egyik súlyos májzavarokból gyógyult.

Az újszülöttek súlya jelenleg 700 és 760 gramm között mozg és a terv szerint mindaddig inkubátorban tartják őket, amíg elérik az 1.800 kiló súlyt. Ezre valószínűleg kéthónapos korukban kerül sor.

Az ellenzék mellőzésével állították össze Izrael UNO-küldöttségét

A Munkapárt aggodalmának adott kifejezést a precedens nélküli lépés felett

A Munkapárt vezetősége tegnap mély aggodalmának adott kifejezést afelett, hogy ezáltal az ellenzék teljes mellőzésével állították össze az UNO szeptemberben megnyíló évi közgyűlésre induló izraeli küldöttséget. A Munkapárt vezetősége tegnap kibocsátott hivatalos nyilatkozatában leszögezte, hogy az előző kormányok mindig ügyeltek arra, hogy az ellenzék arányos képviselthez jusson minden nemzetközi fórumon, ahol Izraelnek hallatnia kellett szavát — és elsősorban az Egyesült Nemzetek évről-évre ismétlődő közgyűlésein. A jelenlegi kormány, amely oly sokszor hallatja a „nemzeti összefogásról”, „egységes álláspontról” és „konzencsúrról” szóló hangzatos jelszavakat, tulajdonképpen vizet prédikál és bort iszik, mert a gyakorlatban nem valósítja meg az említett jelszavakból eredő logikus irányvonalat — szögezi le a Munkapárt vezetősége.

A továbbiakban hangsúlyozza a Munkapárt közleménye, hogy nem is annyira a Máarách, mint inkább az állam létfontosságú érdeke, hogy a legfőbb ellenzéki párt arányos képviselést kapjon az UNO közgyűlésre induló küldöttségben — annál is inkább, mert az állam nemzetközi pozíciója ma súlyosabb, mint bármikor a múltban. A csonka UNO-küldöttség, amelyben a Máarách

képviselői nem kapnak helyet, a Munkapárt vezetősége tegnap kibocsátott hivatalos nyilatkozatában leszögezte, hogy az előző kormányok mindig ügyeltek arra, hogy az ellenzék arányos képviselthez jusson minden nemzetközi fórumon, ahol Izraelnek hallatnia kellett szavát — és elsősorban az Egyesült Nemzetek évről-évre ismétlődő közgyűlésein. A jelenlegi kormány, amely oly sokszor hallatja a „nemzeti összefogásról”, „egységes álláspontról” és „konzencsúrról” szóló hangzatos jelszavakat, tulajdonképpen vizet prédikál és bort iszik, mert a gyakorlatban nem valósítja meg az említett jelszavakból eredő logikus irányvonalat — szögezi le a Munkapárt vezetősége.

cióját és csökkenti Izrael képességét arra, hogy eredményes politikai harcot vívjon a nemzetközi arénán — szögezi le a közlemény.

Lopott katonai fegyverekkel kereskedtek

Polgári és katonai rendőrség együtműködésével az utóbbi napokban letartóztattak néhány izraeli katonát és arab lakost, akik a hadseregtől lopott fegyverekkel kereskedtek.

A vizsgálat során kiderült, hogy a „háromszög” arab falvaiban, főleg pedig Vádi arab körzetében többszáz lopott katonai fegyver és hozzávaló löszert találtak. Ezeket a fegyvereket katonák lopták és adták el a lakosoknak. A fegyvereket éjsz-

kánként próbálták ki és az állandó lövöldözés riadalmat okozott a környék lakosai között.

A katonai és polgári rendőrség elhatározta, hogy erősen nyomozást indít az ügyben és sikerült is mind a fegyvertolvajok, mind pedig az orgazdák nyomára bukkanni. Nagymennyiségű katonai fegyvert: Uzi géppisztolyokat, Kalacsnyikov rohampuskákat és pisztolyokat koboztak el a hatóságok. A vizsgálat katonai táborokra is kiterjedt.

A Likud pártegység elérésére törekszik

Begin elutasította a kormány átalakításával kapcsolatos követeléseket

A Likud Kneszet-frakciója, amely Menáchem Begin minisz-

terelnök elnökletével ülést tartott, elhatározta, hogy egységre szólítja fel a pártok valamennyi intézményét és frakcióját.

A Kneszet-frakció tudomásul vette a miniszterelnök felszólítását, hogy két héten belül terjeszsenek be operatív javaslatokat az aktuális gazdasági kérdések megválaszolására.

A résztvevők közül többen hangsúlyozták, hogy szükséges volna a személyi változások végrehajtása a kormányban, a miniszterelnök azonban erősen elutasította ezeket a követeléseket azzal, hogy ez a témakör nem tartozik a Kneszet-frakcióra, hanem csak a pártok központi vezetőségére. Ennek ellenére elhatározták a négy órás tárgyalás befejeztével, hogy a frakció még egy ülést tart, amelynek napirendjén a személyi változások ügye szerepel.

A miniszterelnök, aki összegezte a megbeszélést, ismételtén kitért a párt egységének szükségességére és egyben felszólítással fordult Jigál Hurvitz képviselőhöz, aki frakciója, a Láám kilépésével fenyegetett: „Mit ér a kilépés? Mit tehet 2-3 képviselő a Kneszetben? Csak lármát csaphat. A közönségnek már elege volt ezekből a szakadásokból. Ezért teljes egységre kell törekedni, ami fél éven belül el is érhető” — hangsúlyozta Begin.

Szadát meghívása miatt

Életveszélyesen megfenyegették az akkói kádit

Muchmed Chubeisi sejkét, Akkó kádját életveszélyesen megfenyegették, mert akkói látogatásra hívta meg Szadát egyiptomi elnököt, ha a közeljövőben Izraelbe jön.

Chubeisit Nazeretben feladott levélben fenyegették meg azzal,

ELVE MEGSULTEK

Vernon, Kalifornia. (UPI). — Két fiatalember — valószínűleg amerikai katonaszökevények, akik vissza akartak jutni Európából az Egyesült Államokba — szomjában halt, vagy „élve megsült” egy konténernben, amelyet Finnországból szállítottak Kaliforniába. A két potyautas elbújt a papírhengerekkel teli konténernben, amelyben 65-70 fokok meleg volt.

Amikor Amerikába érve kinyitották a konténert, megtalálták a két holttestet. A két szökevénytelen potyautas személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

A holttestek mellett néhány katonai cigarettát, csokoládét és sörös dobozokat találtak.

hogy „talán a második lesz Chuzendar után” (a gázai imáh, akit néhány héttel ezelőtt meggyilkoltak.)

A fenyegető levelet a kádi átadta a rendőrségnek, amely megindította a vizsgálatot. Kihallgatott néhány gyanúsítottat, köztük a „Muzulmán Megtérők” nevű mozgalom tagjait is.

A kádi nem kért rendőrségi védelmet.

ELESETT

EGY FŐHADNAGY

A hadsereg szökevénye közli, hogy a tegnapra virradó éjjel hős halált Avrahám Cháná Bábajof főhadnagy, 2 katona pedig megsebesült, amikor izraeli egység felrobbantott két, terroristák buvóhelyül szolgáló lakóházat a dél-libanoni Bárásit faluban.

A TELEVIZIÓ „MÁBÁT SENI” MŰSORÁBAN

szórakozást és üdülést ajánlottak

a „zichron-jákovij új „BÉT MAJMON” szállóban

Nálunk nyugalom, jó levegőt, hegyeket és tengert talál. (Kóser étterem van.) * Nálunk jobb, mint Rhodoson. Vállalunk helyrendeléseket szeptember-októberre.

VÁRJUK ÖNT! — TEL. 063-99528

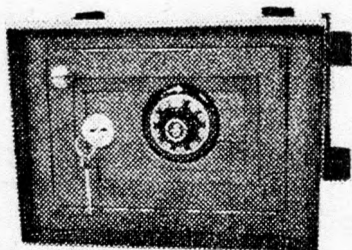
BERKÓ MAGDA

75 ÉVES SZÜLETÉSNAPIJÁRA

KIVÁNUK MEG SOK-SOK BOLDOG ÉVET

Leánya: Szidi,
unokái: Lulu és Jechezkel,
Becálél és Eszter,
dédunokái: Náámá, Cvika és Michál

SZÉFEK

PANCÉLKASSZAK
HAZI SZÉFEK
Szerviz * Tanácsadás
Felszerelés

„SZÉF KASZAFOT”
Ibn Gvirol 114. T.A.
Tel. 226613

Ügynökségek országsszerte
Beér-Séva és dél: 057-33037
Jeruzsálem: 02-246788

A legsikerültebb
ESKÜVÖK
BRIT MILA
és
BÁR MICVA
A BÉT HÁROFEBAN,
A CSODÁS KERTTEL,
Heftna u. 1.
GROSZ LILIT
Máze u. 42.

(Rothschild-sarok),
tel. 298772, 722314
A BÉT HÁROFE
Épületében

előadóterem 400 helytel
kongresszusok és gyűlések
számára

Drága, szeretett férjem, édesapám, nagyapám

FODOR ANDOR

Budapest — Bné-Brák

rövid szenvedés után 78 éves korában elhunyt.

A temetés időpontja megtudható a 747511 számú telefonon.

Autóbusz indul a lakástól, Chulda Háneviá 13, Bné-Brák.

Gyászolják: felesége Elza,
imádott lánya, Forrai Zsuzsa,
unokája Uri és annak felesége, Chágít

TABÁK LÁSZLÓ:

HOW DO YOU DO MR. MILTON FRIEDMAN?

Kedden a Máárv első oldalán jelentette meg a rendőrség hivatalos közleményét, amelyben figyelmezteti a lakosságot, hogy hamisított 500 forintos bankjegyek kerültek forgalomba, a pénzügyminisztériummal konkuráló Glücklich Bódog vállalat kiadásában.

A szakmák szerinti telefonkönyvben, a Dapé Záhávbán, az „Áremelők” és a „Csacsánerek” közé ékelve a „Bankjegyhamisítók” címszó alatt megtaláltam a „Glücklich Bódog fénymásoló pénzverde” vállalatának a számát és félóra múlva már bekopogtatam a műhelynek berendezett tárgyalószobájába.

— Amint látja, egyelőre szerény körülmények között, a haló-

szobában dolgozunk — mondta meggyőző mosollyal az üzem tulajdonosa és helyileg kínált egy friss festékfoltot árasztó bankjegy kötegen. — Minden kezdet nehéz, ugyebár. Lényegében csak most dobtuk piacra az első versenyképes bankjegyszállítványunkat. Amint olvasta a sajtóban, figyelemre méltó sikerünk volt.

— Megérdemelten. Első kérdés: hogyan lehet megkülönböztetni az ön termékeit az állami pénzverde bankjegyeitől?

— A különbség szembeszökő, kérem! — kiáltott fel. B. Glücklich és rokonszenves mosolyában a szakmai önteltség alig észrevehető árnyékát véltem felfedezni.

— A laikus is láthatja, mennyivel gondosabb, művészebb a mi kivitelezésünk. Nem lehet egy napon emlegetni a Bank Jiszráel nyomtatványival!

— Nem hibáztathatjuk természetesen az Állami Pénzverdeben dolgozó kollégákat sem. Az örült ütem, amelyet rájuk kényszerítettek, a szüntelen túlórázás, a lélekölő tömegmunka csak a minőség rovására mehet. . . Viszont nézze meg ezt a hátteret: a sivatárban is megkapó Arává völgyét és előtérben az öntudatos Ben Gurion!

— Ön úgy látom, művészlelek. Maga rajzolta a hamis bankó modelljét?

— A figurális festészet nem erős oldalam. Az absztrakt művészi ábrázolás híve vagyok. Nagy, egyszínű, dekoratív felületek, esetleg két csíkkal keretezve. En ugyanis szobafestő vagyok. A bankjegy mearázolását egyik néves hazai festőművészünkre bíztam. Meg is jártam alaposan.

— Megjárta?

— Igen. Az első bankjegyeimet csak ideológiai rábeszélések árán tudtam elhelyezni. Az ezredik példánynál vettem észre ugyanis, hogy Ben Gurionnak három füle van. Valamennyi az arc egyazon oldalán. A festőművész — amint sejti — Picasso tanítványa volt.

— Hogy jutott eszébe, Glücklich úr, a bankjegyhamisítás?

— Egy filléret csámcsinos napon, amikor a feleségem éppen tízezerszer bánta meg, hogy rám áldozta legszebb éveit, a monológ-szerű vita hevében rámrivallt: „Minden hülye pénz csinál! Csak te vagy ilyen mamlasz. Nézd meg ezt az Ehrlichet!”

Glücklich Bódog a székfőként használt cipődobozból előhúzott egy újságot. — A feleségem az orrom alá tartotta a lapot és a „Rövid Hírek”-ben azt olvastam, hogy Ehrlich egyetlen héten közel félmilliárd forintot csinált. Életemben először éreztem, hogy az aszszonynak van igaza. Lehet, hogy Ehrlich okosabb, mint én. De nem félmilliárd fonttal. Azonnal kirámoltam a fehéremű-szekrényt és megalapítottam benne a „Glücklich Bódog fénymásoló pénzverdét”.

— Jovi megdondolási nem voltak? A bankjegyváltás joga tudtommal csak a kormányt illeti meg.

— Gondolja? Mással a bankjegyekre rá van írva, hogy a hamisítványt a törvény szigorával büntetik. Az izraeli bankjegyben nyoma sincs ilyen szövegnek! Nézze meg a maga ötszázast.

— Majd megnézem, ha lesz De mindenki úgy tudja, hogy csak a Bank Jiszráel bocsáthat ki pénzt.

— Eredetileg ők is azt hitték. Ide küldtek egy minisztériumi vezérigazgatót, aki kiverte a dilit. Hagytam, hogy kiabáljon. Aztán felolvastam neki a „Szabad piac, szabad verseny” — című fejezetet Milton Friedman könyvéből. Azt írja benne Nobel-díjas nagy

KÖZÉLETI HIREK

SAJTÓ ALATT SÁRONA SÁLOM NOVELLÁSKÖTETE

„Virágok az ágyúcsőben” címet adta Sárna Sálom, a színes és mélyen átértett, emberi elbeszélések szerzője első könyvének, amely a közeli napokban jelenik meg. Részt már közölt, részint új írásait gyűjtötte össze benne a rokonszenves író, akinek alkotói tulajdonságai közül kiemelkedik az emberszeretet. S így természetesen szereti saját hőseit is, azért tudja velük tökéletesen azonosítani magát. Sárna Sálom két nagy élményanyagot dolgoz fel, nagyon gyakran önvallomásszerűen: a vészokszakot és a megmentettek új életét Izraelben. Könyve, amelyhez Barzilay István írt előszót, örvenedetes esemény lesz az olvasóközönség számára.

FÜLÖP EMIL EMLÉKÉRE

A romániai Désről érkezett a szomorú hír, hogy a minap elhunyt Fülöp Emil, az ottani hitközség utolsó elnöke, aki az elmúlt évtizedek során szíve-lelke volt a maradék maroknyi dési zsidó hitközségnek.

Fülöp Emil példaadó hűségével és fáradhatatlan áldozatkészségével az egykori dicső hitközség megmaradt értékeit, a híres nagytemplomot, a temetőket, neves rabbik sírjaival, és a nemzetközi rangú „Deportáltak Emlékművét”, a kiváló szobrász, Izsák Márton alkotását, amelynek felállításában 30 évvel ezelőtt oroszlánrésze volt.

Fülöp Emil sógorának, a Cholohan élő Singer Zoltánnak. Temetésén, amelyen részt vettek a környékbeli szórvány-hitközségek képviselői, dr. Mose Rosen országos főrabbi vezette a gyász-szertartást.

Fülöp Emil a legnehezebb körülmények között maradt hű a zsidóság megszentelt értékeihez, amelyeknek gáluti örökhelvének tartott az utolsó pillanatig. Halála az egyik legjelentősebb erdélyi zsidó közösség létének utolsó szakaszára tett pontot.

Legyen emléke áldott.

● Annakidején részletesen értékeltük a nagyváradi származású Juda Náchsoni-Rézsműves, a Seárim c. héber napilap főszerkesztőjének enciklopédikus jellegű művét a Tóráról. A könyv szinte hetek alatt elfogyott. Az érdeklődésre való tekintettel, a szerző most megjelentette a mű — ha lehet, még szebb grafikai kiállításban — javított, bővített második kiadását. (Megrendelhető: Bné-Brák, rechov Rabbi Tárfon 18.)

● A jeruzsálemi Hitáhdut Oléj Hunzaria otthonában, a gyászoló család, baráti kör, a HOH és a Bné Brit vezetősége kegyelettel emlékeztek Izrael Emlékre. elhalálozásának első évfordulóján.

● A jeruzsálemi Hitáhdut Oléj Hunzaria otthonában nagyszerű művészi estét rendeztek, amelynek során Tomaszoff Kálics Noémi és Zwebner Rella énekelt, zongorán kísért Harmat Zoltán.

EGYMAS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

Gyermekek, unokák és dédunokák, rokonok és barátok Izraelből és külföldről, meleg gratulációkkal vették körül a pozsonyi származású, 30 éve Natanján élő Wand Ráchtel — 90. születésnapja alkalmából.

Wiesel Dávid (Dudi), az amerikai Bné Cion Máramaros-chapterének alelnöke és felesége, Yren — a new-yorki zsidó közélet ismert személyiségei — tizenegyed-szer Izraelben töltik szabadságukat.

Sok gratulációt kapott Weinberger Smuel, a petáhtikvári Valási Tanács elnöke és felesége, unokájuk, Ariel megszületése és Ábrahám szövetségébe való felvétele alkalmából. A „szándék” tisztségét az újszülött dédapja, reb Jiszráel Weinberger, az egykori aradi Talmud-Tóra iskola tanítója töltötte be.

Jókívánságokkal halmozták el a héten dr. Schwartz Gabit és nejét, Sofát, valamint a nagyszülőket, Schwartz Klárit és Sándort, a második gyermek, illetve unoka, Dana megszületése alkalmából.

A Dunaszerdahelyről származók szeretettel vették körül a Haifán lakó Schlesinger Sájét és feleségét, Lucit, fiuk, Chájim esküvője alkalmából Friedmann Dvorával.

A Vácrol származók gratuláltak Berger Ávigdor (Gyöző) tart. alvezetésnek és hitvesének, Alitának, fiuk, Éli házasságkötése alkalmából. Ugy az esküvői szertartás, mint a liturgiái rész egyik fe-

ELUL

Az esték gyövesebbek, a napok megrövidültek, lehullottak az első gyér, mégis őszi hangulatot felidéző esőcseppek: Elul. . .

Zsidó ember számára több ez a hónap, másabb, mint csupán az őszi előhírnöke. Nemcsak azt juttatja eszünkbe, hogy ideje gondoskodni meleg holmijáról, hogy megindul az új tanév. Zsidó ember számára, maga e hónap neve: Elul, remegést, szent borzadályt idéző.

Elul, a számvetés hónapja, előkészületi idő a Féléletes Napokra, amikor minden teremtet lény szembekerül sajátmagával és Teremtőjével.

Esendő halandók vagyunk, akiket fogvatartanak szenvedélyek és gyengeségek, tévelygések és hibák. És nálunk nincsenek „Péter-filleg”, amelyek megváltanák bűneinket. A mi megváltásunk ára sokkal magasabb, de egyben emberibb is.

„Tesuva, utófila ucódika mádvirin et roá hágezérá”. Megtérés, ima és jótékonykodás jóra fordíthatják sorsunkat. Elul hónapja előkészület a Megtérésre. Ehhez szükséges az ima és a jótékonykodás.

Izrael népe, az országban és világszerte, alázatos lélekkel fogadja Elul hónapját abban a reményben, hogy az előtte álló napok a megtérés és megbocsátás, a felemelkedés és megtisztulás napjai lesznek.

RÖSSEL MORDECHAJ

JIDDIS NYELVKUTATÓ KONGRESSZUS

Az angliai Oxfordban augusztus 6 és 9 között számos kutató, egyetemi tanár, író és újságíró vett részt egy találkozóan, amelynek célja a jiddis nyelv kutatása volt. Első alkalommal tartották a jiddis intellektuelek ezt a találkozó a híres angliai egyetemi városban. A konferencia a Zsidó Világkongresszus kulturosz-tályának védnöksége alatt ült össze. Jelen volt Jicchák Hárkavi, a new-yorki Columbia egyetem részéről; M. Herzog professzor; H. Pfeifer professzor, az amerikai Hebrew Junion College tanára, a jeruzsálemi Cháná Sámruk, a tel-avivi egyetem tanára, B. Rosovszki professzor, valamint dr. David Peterson, az oxfordi egyetem héber tanszékének tanára.

A „SÁLOM SCHWARZBERG” CIMŰ DRÁMA A PÁRIZSI RÁDIÓBAN

A párizsi rádió francia nyelven bemutatta Alter Kacsizna jiddis író szindarbját. A szerzőt Galiciában a náci szolgálatában

JORDÁNIA TERRORISTÁKAT ENGED SZABADON

Beirut (Reuter). — Jordánia hozzájárult 75 terrorista szabadlábra helyezéséhez, közölték Beirutban palesztinai körök. Rámutatnak arra, hogy ez a keddi Husszein—Áráfát találkozó egyik eredménye.

Ezek a körök nem közöltek további részleteket, és az ügy nem szerepel a találkozóról kiadott közös nyilatkozatban sem, azonban a baloldali beállítottságú A-Szafir című libanoni lap azt írta, hogy a jordániai hatóságok belépési engedélyt adtak olyan terroristáknak, akiket Ávráham Ávrám izraeli katonáért engedtek ki az izraeli börtönökből.

„KAMEC ALEF U...”

Cinkosság törvényszegésben

Irt: SÁBTAJ HIMMELFARB

Izrael polgárai e héten leckét kaptak abból, hogyan lehet megszegni a törvényt és a kormányhatározatokat; mily tüntető módon lehet Izrael kormányát tehetetlen testületként bemutatni, amely nem képes megbirkózni az előtte álló problémákkal. Az utóbbi hónapok során a kormányalkotó pártokban is arról folyt a vita, hogy két és fél évi működésével a kormány azt bizonyította: voltaképpen nem működik, s azt az érzést kelti, hogy egyre inkább széthullóban van.

A kormányt alkotó táborban egyre sürűbben hallani a követelést, hogy a kormány személyi összetételét módosítani kell, mert csak így lehet a kormányt a teljes bukástól megmenteni. Telik az idő, s az izraeli választó egyre világosabban látja, hogy 1977 májusának a nagy fordulata igen rossz vásár volt. Ma már nem is miniszterekről van szó, akik tudják mire töreksznek, hanem csak műkedvelőkről, akik tetteit lépten-nyomon megszenvedjük, nemcsak a nemzetgazdaságban, ahol az idén elérjük a 80 százalékos inflációt, hanem életünk ugyszólván minden területén.

Minden kormány köteles bebizonyítani, hogy a törvényi kormány, s hogy az állampolgárok is kötelesek a törvény keretében tevékenykedni. Abban a pillanatban, amikor a törvényeket meg lehet szegni, nyíltan, mindenki szemeláttára, szinte tüntetően, anélkül, hogy a kormány képes lenne a törvényeknek érvényt szerezni — abban a pillanatban az állam anarchiába süllyed. Az anarchia pedig a demokrácia megfőjtója, a diktatura legjobb táptalaja.

Izrael polgárai világosan láthatják, hogyan csatlakozott e héten kormányunk az ország törvényeinek megszegőjéhez, emlékeztetünk kell a Gus Emunim emberei már a múlt hét végén felröppentették a hírközlőszervek útján a hírt, hogy a közeli napokban olyan földterületeket készülnek birtokba venni, amely az eddig elfoglaltakon kívül esik.

E hírek arra kötelezték volna a kormány illetékes ténylezőit, hogy ezeknek az előkészületeknek kellő figyelmet szenteljenek; mivel pedig e települések száma aránylag csekély, minden különösebb nehézség nélkül meg lehetett volna állapítani, hol történnék rendhagyó események.

Nem tervezett felvonulásról, vagy üléssztrájkokról volt itt szó, hanem bevallottan olyan földek elfoglalásáról, amelyek a kádumimi emberek birtokában levő területek határában kívül esnek. Nem is csak arról, hogy ezeket egyszerűen körülkerítik, hanem arról, hogy az új területekre lakócsokikat szállítanak, hogy így befejezett tényleget teremtsenek.

Ehhez az akcióhoz nem volt elegendő a Gus Emunim települőknek a pusztá akarata: óriási emelődaruk is kellett ehhez, amelyek ezeket előbb fel képesek emelni ott, ahol előzőleg állottak és át is bírják szállítani az újonnan elfoglalt területekre, aminek a települők nem kaptak engedélyt. Az ilyen óriásdaruk nem működhetők titokban, minden mozdulatuk szembeötlő, amiből is arra kell következtetnünk, hogy a lakócsokik áthelyezési művelete kormányténylezők, talán éppen valamelyik miniszter tudtával történt. Mi több, a lakócsokik átköltötését végig fényképezte a televízió is, s így Izrael polgárai láthatják, hogyan szegi meg egy kicsiny csoport a törvényt és a kormány határozatait, még pedig nem is titokban, hanem fényes nappal, a tévé kamerák lensései előtt és természetesen a nagyvilág itteni tudósítói és fotóriporterjei szemeláttára.

Vajon mit tett Izrael kormánya, hogy magát a törvényszegés, a rendbontás szegényétől megóvja? Semmit az ég világon!!! Tétlenségével előbb lehetővé tette a Gus Emunim letelepülőinek, hogy a tervüket megvalósítsák, s csak azután, amikor a földeket már elfoglalták, s a lakócsokik új helyükön állottak, ajtófélfáikra még a mezuzákat is felszegték, a katonai kormányzat csak akkor kezdett... tárgyalni a törvényszegőkkel, s mert e tárgyalások nem vezettek eredményre, akkor kényszerült a Cáhál odahozni saját hatalmas emelődaruit, tulajdon teherautóit és a katonáit. Miután a települők megjárzták a „kerék-alá-fekvés” szokásos színjátékát, végül is jószántukból elhagyták a terepet, miközben a Cáhálnak kellett gondoskodnia arról, természetesen saját felszerelésével, hogy minden tárgyat, beleértve a lakócsokikat, visszakerüljön az elfoglalt földekről Kádumim területére.

Mindmáig nem tudunk róla, miibe került a Cáhálnak a kádumimiai törvényszegésének a felszámolása, arról sem, behajítják-e a nagy kiadásokat a törvényszegőktől: érdemes lenne ezenkívül azt is tudni, hány drága kiképzési órát vesztettek a Cáhál katonái e művelettel, miibe került a Cáhál nehézfelszereléseinek az oda- és visszaszállítása, mennyibe a törvényes rend helyreállítása, miközben a súlyos kiadások mind azért merültek fel, mert a kormány ebben az esetben is bebizonyította a tehetetlenségét, figyelmen kívül hagyta az akciót előre bejelentő híreket, amiből minden izraeli polgár megérthette, mi a terv, a kormány viszont mitsem tett a törvényszegés megakadályozása érdekében.

Izrael kormánya jelentős pénzüsségeket utal ki a Gus Emunim települőknek, miertis felvetődik a kérdés, miert nem határozza el a kormány, hogy a települők minden olyan törvénytelen akciója vagy cselekedete, aminek következtében a Cáhálnak közbe kell lépnie, vonja maga után a keletkezett kiadások levonását azokból a pénzüsségekből, amelyeket a Gus Emunimnak a kincstár folyósít.

Lehetséges, hogy még az ilyen kormányhatározat sem akadályozná meg a Gus Emunim embereit abban, hogy továbbra is rend- és törvényszegő akciókkal tüsszessenek, de ezt és ehhez hasonló határozatokat minden törvényes kormány köteles meghozni, már csak azért is, hogy végre a Gus Emunim emberei is tiszteljen a tartás az ország törvényeit és a kormány határozatait.

Hogy azonban mindez megvalósulhasson, elsősorban a kormány kell olyan félreérthetetlen eréllyel cselekedni, ami nem hagy kétséget akcióképessége felől. Továbbá a kormányban ne foglalhassanak helyet olyan miniszterek, akik ott ülnek ugyan a

MÉG NEM VIHAR, CSAK SZELLŐ...

Irt: BARKAY ZEEV

Nem tudom, mások hogy voltak vele, de én a múlt héten úgy éreztem, mintha középkori gettók dohos-nyirkos levegője csapott volna meg. S ez annál is groteszkebbül hatott, mert az óceánon túlról, a leggazdagabb, legmodernebb, lesgzabadabb, legliberálisabb országból jött ez a hideg fuvallat, melyet, amikor egy pillanatra belelegeztem, nem tudtam szabadulni az asszociációtól: vérvád!

„Ime, mit tettek a zsidók: mi a t t u k kell megválni magas pozíciójától az amerikai néger képviselőjének! Igen, Izrael és a zsidók árnyakodása készítette lemondásra őt, az emberi jogok merész és fardhatatlan harcosát! Hát nem jogos a sokat szenvedett néger közösség haragja? Nagy-nehezen vezető pozícióba jut soraikból valaki s akkor azt kiüti a nyeregből a zsidó fondorlat? Nem elég, hogy megfizették Jézust, elnyomják a szerencsétlen palesztinaikat, még mindig újabb áldozatokat keresnek?”

Valóban, mit tettek a zsidók? A legbizarrabb az egész ügyben az, s azért van az egész dolognak annyira tipikusan gáluti ize — mert a zsidók, értsd: Izrael valójában nem tett semmit — teljesen passzív szereplője az ügynek illetve szelvényese annyi „tett”, hogy nem hagyta félrevezetni magát.

Mert hiszen az emberi jogok fardhatatlan és érdemudus harcosa volt az, aki — finoman kifejezve — nem mondta meg az igazat, megévesztette nemcsak Izraelt, de saját kormányát is; olyasmit követett el, amit sehol, semmilyen diplomátának nem bocsátanak meg, különösen ha az ügy nyilvánosságra kerül. Izrael „bűne” az, hogy nem nyújtott segédkezet számára az ügy elutasításához, mert hiszen ezzel saját érdeke ellen vétett volna.

De az „emberi jogok harcosa” elvárta volna, hogy Izrael nyelje le a békát, segítsen elkenni az ügyet — nem azért, mintha nem lenne igaz, nem azért, mintha ő nem „titkolta volna el az igazságot” — hanem azért, mert — néger! Ezért bocsátottak meg neki a multban annyit mindent Amerikában — hogy jön ahhoz

Izrael, hogy másképp viselkedjen még ha ezzel érdekeit is védje? Érdekek? Majd meglátjuk, melyek az érdekek, ha az amerikai néger egyöntetűen kiállnak a PFSZ mellett s ugyanakkor konfrontációra kerül sor zsidók és néger között?

„Zsidók és néger” — ez a kategorizálás olyan természetesen hangzik az „emberi jogok harcosa” és munkatársai szájából, mint ha magától értetődne, hogy minden zsidó kizárólag zsidó — minden néger kizárólag néger volta miatt bizonyos álláspontot képvisel, amely most összeütközésbe kerül egymással. Értsd: ezt az álláspontot nem társadalmi, gazdasági helyzete, hanem egyes-egyedül származása határozza meg. De hiszen ez tiszta fajelmélet — Alfred Rosenberg is büszke lehetne rá!

Igaz, hogy ez most az ellenkező irányból közeledik: nem a fehérektől a négerre — hanem a négerektől a fehér lakosság egy könnyen sebezhető rétege felé, amely maga is kisebbséget képez.

S hogy mennyire sebezhető ez a réteg, azt bizonyítja az a zavar és riadalom, amelyet ez az ügy körében keltett. Rögtön védekező pozícióba helyezkedett: vezetői elkezdtek engesztelni a négerreket — holott ebben az egész ügyben senki senkit sem sértett meg néger mivoltában; legkevésbé Izrael! Miért kell tehát kiengeztelni a négerreket? Azért, mert Izraelnek igaza van s ezt jegyzékben az amerikai kormány tudomására hozta?

Nem vagyok amerikai zsidó — nem tudom pontosan beleélni magam az ő szituációjukba.

De éltem eleget a gálutban — s így meg tudom érteni, ha most félnek a négerrektől, mert ez gáluti helyzetükből adódik. A furcsa, vagy talán a tragikus a dologban az, hogy mindez azzal a zsidó közösséggel történik, amely a legnagyobbban, legbiztonságosabban, legbefolyásosabban ismernek. Azzal a zsidó közösséggel, amely minden öntudata mellett, egyben abban a hitben is él, hogy „ez nálunk nem fordulhat elő.” Hogyan is fordul-

hatna elő”. Honnan? Milyen irányból feyegedne veszély?

S ime: egyszerre csak kapnak egy intést: Innen! Nem jobbról, az időnként handabandázó neonácik részéről, hanem balról, az emberi jogok „antifasiszta” harcosai felől: Egy amerikai néger diplomata súlyos hibát követ el, belebonyolódik, le kell mondania ize — az egész amerikai zsidóságot vonják felelősségre, en-bloc: akárcionista, akár nem, akár ad a gyűjtőakciónak, akár nem; akár érdeklő Izrael sorsa, akár nem; akár szegény, akár gazdag, akár szocialista, akár kapitalista: zsidó — zsidó! Pontosan úgy, mint ahogyan a nácioknak is tökéletesen mindegy, hogy kinek milyen a társadalmi-gazdasági helyzete, világlátása, tehetsége, képességei — ha zsidó.

Nem tudni, legalábbis egyelőre hogy az amerikai zsidóság ebben az értelemben fogta-e fel ezt az intést? Mert, ha csak az ügy aktuális politikai vonatkozásait szemlélné, az elég szomorú lenne. Azok ugyanis előbb-utóbb rendeződnek, s az amerikai UNO főmegbízott lemondása körüli lármát is elcsillapít majd. Nem valószínű, hogy a dolog már most nyílt kitérőre fajul.

Még nem. Ez még nem volt vihar, csak szellő, amely meglegyintette azokat, akik tudnak jelekből olvasni s megtalálják az összefüggéseket bizonyos, látszólag egymásnak ellentmondó jelenségek között. Ezek számára a veszély magva felismerhető, pontosan meghatározható.

Kérdés, vannak-e elegendően ilyenek az amerikai zsidóság körében? S ha igen, le tudják-e vonni a megfelelő következtetéseket?

Ami azt illeti, abban sem vagyok biztos, hogy az izraeli állam vezetőség felismeri-e teljes mélységében ezt a veszélyt s megfelelő módon reagál-e? Eppen, miután kiderült igaza, erélytelennek, határozatlannak, zavartnak mutatkozik: állandóan mentegődzik, ahelyett, hogy felhívja a figyelmet, például arra, hogy az amerikai UNO főmegbízott úgy viselkedik, mintha nem az Egyesült Államok kormányát, hanem a néger fajt képviselné, meghozza a szó legrasszisztább értelmében: amikor „felhívja a figyelmet” arra (a fenyegetés enyhe formája), hogy lemondása nyomában az amerikai négerreket a PFSZ-t fogják pártolni — mi ez, ha nem fajelmélet?

Amikor pedig azt olvastam (Háárec, aug. 19) hogy Izrael washingtoni nagykövetségén, a zsidó-néger konfliktus veszélyére való tekintettel, felmerült a javaslat, hogy Begin telefonon kérje fel Cartert, hogy ne engedje el Youngot — megrémültem. Ez az amire az izraeli diplomácia képes ebben az ügyben? De hiszen ennél ostobább lépést Izrael aligha tehetett volna! Még jó, hogy — legjobb tudomásom szerint — a miniszterelnök nem fogadta meg a tanácsot!

De, ha Izrael nem képes felismerni a vihar magvát ebben a szellőben s megfelelő módon felhívni a figyelmet a veszélyre — hogyan várjuk az amerikai zsidóságtól, hogy ne áltassa tovább magát s ismerje fel, hogy a gáluti törvényei rá is vonatkoznak?

ÜDÜLÉSRE
ÉS GYÓGYKEZELÉSRE
ÁRÁDON
BUTOROZOTT SZOBÁK
ÉS LAKÁSOK
Részletek:
Tel. 03-783507, 03-701230,
057-98307

Glück az ismert szakember
TAPÉTA, P.V.C. SZAKÜZLETE
RÁMÁT GÁN KÖZPONTJÁBAN, HAROE 7.
A postával, Sekemmel szemben * Tel. 720807
ÓRIÁSI VÁLASZTEKIBAN KÜLFÖLDI TAPÉTÁK,
LINOLEUM, MODERN CSILLÁROK, FOGASOK
ÉS TELEFONPOLCOK
Nézz meg raktárunkat, vételkérés nélkül!
Vállalunk munkát otthonában — garanciával.

VEGYEN CSILLÁROKAT A GYÁRBAN
— GYARI ÁRAKON
SZALONCSILLÁROK, ALLÓ-, FALI ÉS ASZTALI
LAMPÁK NAGY KIÁLLITÁSA
REVELATION
Bné Brák, Cáfón, ipari negyed, Hájárkon u. 65, III. emelet
Telefon: 79 06 95
40-es és 42-es autóbuszok. — A kiállítás nyitva minden szombat este 10-ig, vasárnap, kedden és szerdán este 7-ig, minden hétfőn és csütörtökön délután 4-ig, pénteken déli 1 óráig.

EJTAN AMICHAJ
FÉREGIRTÁS
SZAKEMBEREK
SZU, MOLY, KÖNYV- ÉS
RUHAMOLY IRTÁSA TERÉN
Rámát-Gán, Rechov Modiin 18,
POB. 2272, tel. 790114-5-6
21 sz. engedély, ezek 481/75

Képek, emberek, gondolatok a nagyvilágból (2)

Szomszédok, tehát ellenségek...

Írta: BARZILAY ISTVÁN

Az olvasó is meggyőződhet róla, ha belenéz lexikonokba és történelem-könyvekbe, hogy Franciaország ugyanabban a háborúban veszítette el Kanadát, mint amelyben Mária Theresia osztrák császárnő és magyar királynő Poroszországot. Furcsa ugye? De Winston Churchill, aki a világ legnagyobb dilettáns történelmírója volt — ezért kapta az irodalmi Nobel-díjat — ezt a hét éves háborút nevezte az első világháborúnak, amit hivatalos történetészek mindmáig nem hisznek el, holott 1767 és 1774 között világszerte a francia monarchia is a háborúban, amely véget vetett a francia hegemoniának Észak-Amerikában.

Nyilván úgy gondolták az angolok, hogy a franciák amúgy is csak tévedésből kerültek Kanadába. Mert I. Ferenc király 1540 körül kinevezett egy Jacques Cartier nevű hajóst az expedíció parancsnokává, amelynek az volt a feladata, hogy az amerikai szarzföld északi részén keressen átjárat India felé. A konkurens spanyoloknak ugyanis nem sikerült. Kolumbusz mindössze Amerikát fedezte fel négy évtizeddel korábban. A franciáknak sem kedvezett jobban a szerencse, mert Cartier eljutott ugyan egy folyóhoz, amely bevezetett az amerikai kontinensre, elnevezte St. Lawrence-nek, de megállt egy indián falunál, amelyből azután Montréal lett és megszállt egy területet, amelynek a neve Quebec, amelyben mindmáig az 1540 körüli francia nyelvet beszélik, körülbelül azt, amelyen 100 évvel előbb Villon írta remekműveit.

Ennek a francia önállóságnak véres harcok után a hét éves háború visszavonhatatlanul véget vetett s aztán, amikor az amerikai függetlenségi háborúban a királyhű angolok tömegesen Kanadába vándoroltak át, többségbe kerültek az angolok, ami mindmáig fennmaradt, sőt, őki olvasztották be a sokmillió bevándorlót, még az olaszokat, portugálokat, spanyolokat is, holott anyanyelvük a latin nyelvcsaládhoz tartozik, mint a francia.

Szomszédok, tehát ellenségek — írta jóval később Anatole France. Ide illő megállapítás. Montrealból autóbusszal indultunk vissza Torontóba, Montrealban még franciául érkeztünk, ha szükség volt rá a magyaron kívül, de mielőtt megérkeztünk Kingstonba, hogy onnan más autóbusszal jussunk el az Ezer Sziget országába és a csatlakozás felől érdeklődtem az autóbusszállomáson, a csinos tisztviselőm zavart mosollyal bámult rám: „Őn franciául akar beszélni velem?” Persze ezt angolul kérdezte, mert Montrealtól 3 órára, Ontarióban már nem csak meglepetten, hanem még sértődötten is kérdezek ilyesmit.

Most majdnem 24 millió lakosa van az óriási Kanadának, amiből 6 millió francia. Önálló államot akarnak és 10 évvel ezelőtt terror-akciókba kezdtek. A tartományi kormány miniszterelnöke, René Levesque, a központi hadsereg segítségével rendet teremtett, de népszavazást ígért, amelyen a 6 millió quebecinek határoznia kell, hogy kimondja-e az autonóm terület függetlenségét.

Nincs még időpontja a népszavazásnak. Saját fülünkkel hallottuk az egyik montreali tévésatornán keresztül, hogy a dátum november 13-ától lesz, az valami nemzeti emléknapja a kanadai franciáknak. De általában nem hiszik, hogy lesz valami a referendumból, s ha mégis megkockáztatják, a többség nem akar majd leszakadni a kanadai dominiumról, amelynek feje ugyan az angol királynő, de teljesen önálló ország és csak egy jól fizetett főkörmányzó képviseli benne a központi hatalmat.

Quebec máris megszenvedte a szakadási szándékokat. Két-három évvel ezelőtt még Montreal volt Kanada legnagyobb városa, lakossága 100 ezerrel volt több, mint Torontó. Most az arány fordított. Ezrével vándorolnak át az emberek Quebeccől Ontarióba és ebben a gyönyörű világvárosban szembeötlőek az „eladós” táblák, a nagyon szép és izléses kertes házakon.

Gazdaságilag teljesen tönkrement ez a szép tartomány, amelyet máris elkerülnek az amerikai turisták milliói, mert a sűrűn francia-lakta területeken figyel-

meztető felirat díszelg: „Csak francia nyelvű kérdésekre válaszolunk.” Az amerikaiak egyelőre vonakodnak francia órákat venni s most lassan-lassan eltűnnek a feliratok is.

Mi az oka a gyűlölködésnek? Az, hogy az angolok valóban elnyomták a franciákat. Gazdaságilag a legalacsonyabb szinten maradtak. Ők az utcseprők, a hordárok, a kikötők dolgozói, a fekete munkások, s ők a katolikus kisebbség a protestáns többségű nagy országban. Ez magyarázza meg szenvedélyes nacionalizmusukat. Művészetüket is át-hatja a keserű tudata annak, hogy őseik fedezték fel Kanadát és mégis kisebbségi sorsba, sőt nyomorúságba kerültek benne. Filmjeik, amelyek még hozzárosszak is, vadnyugati jellegűek, a hős francia telepesek harcait mutatja be az ellenséges indiákkal, a nemes francia misszionáriusok szenvedéseit a pogány indiánok térítése közben. Ilyen történetekkel oltják be ifjúságukba, az egyszerű tömegekbe annak a fájó tudatát, hogy balsors sújtotta nép fiai.

Valószínű azonban, hogy a franciák önállósági törekvése, és a francia nyelvhez való csökönős ragaszkodásuk akadályozta meg, hogy Kanada az Egyesült Államokhoz csatlakozzék, ami természetes folyamatnak tűnik, ha az ember rápillant Észak-Amerika térképére. De Quebec nem akar Louisiana sorsára jutni, amelyet 100 évvel később alapítottak francia paraszok, XIV. Lajostól kapta a nevét és 1903-ban a francia kormány 15 millió dollárért eladta Washingtonnak. Elég olcsón. Ma egy Phantom repülőgép többé kerül.

Quebec keserűen és makacsul megmaradt franciának és alighanem kanadai tartománynak. A legutóbbi választásokon Pierre Trudeau megbukott ugyan, de Quebec tartományában az ő pártja kapta a legtöbb szavazatot. Kanadában azt hiszik, hogy ez iránymutató. A zsidók pedig rezimlik, mert a quebeci szeparatisták nem szeretik a zsidókat. Azért költözik át annyi zsidó is Montrealból Torontóba.

JIDDIS OPERETT SZÍNHÁZ

JAKOV BODO
az új, zenés komédiában
A GLIK HOT MICH GETROFN
2 felvonás, 4 kép
Írta: A. Stern
Rendező és dalszöveg: I. Alperin
Zene: Horia Alexandru
A jiddis színpad legjobb művészeinek felléptével
Péntek, 24.8 — 9.00
Cholon — Armon
Szombat, 25.8 — 8.30
Haifa — Auditorium
Vasárnap, 26.8 — 8.30
Rechovot — Bét Háám
Hétfő, 27.8 — 8.30
Kfar-Átá — Shavit
Kedd, 28.8 — 8.30
Tel-Aviv — „Ohel-Sém”
Szerda, 29.8 — 9.00
Bát-Jám — „Bát-Jám”
Péntek, 31.8 — 8.45
Nocrát — Nurit
Szombat, 1.9. — 2 előadás
7.00 és 9.15
Tel-Aviv — „Ohel-Sém”

LONDONI JEGYZETEK:

A KOR VÁDIRATA

A második világháború exodusának vádirata Bernard Wasserstein könyvének nyomában

Írta: ERDŐHAZI HUGÓ

Bernard Wasserstein „Anglia és a zsidók 1939—1945 Európájában” — az Oxford Egyetem Könyvtára által közzétett nagy munkában, amelyet a Kor Vádiratának is nevezhetünk: bebizonyítja, hogy a 2. világháború a brit birodalom számára a győzelem elérésének elsőbbségét, a zsidó népek ugyanakkor a fennmaradás élet-halál küzdelmét jelentette. A háborús években lényegében az angol birodalmi politika nem támogatta még a humanum jegyében sem megfelelően a halálra ítélt európai zsidóság. Erről szól Wasserstein korszakos munkája, mely generációkra tette világhossá az 1939 és 1945 között lezajlott politikai és katonai eseményeket.

A nagy-sándori háborus vezér, Winston Churchill szembesülve a rokonközvetű zsidókkal. Megértésének és emberi részvételének hangját azonban mindig elnémították: a beosztottak szívtelensége, a humanum üzenetét elveszejtő sükettség. A világháború első két évében a németek engedték az exodusát, az angol kormány torlaszolta el Európában a menekülési utakat a zsidók előtt. 1938 szeptember 2-án a tulszifolt, megfélemlített menekülteket tömött Tiger Hill a tel-avivi partoknál kapta az angol ágyúk üzenetét... 1940 januárjában a Gyarmatügyi Iroda az amerikaiakat befolyásolta, ne küldjenek élelmet a befagyott Dunán veszteglő, éhező hazátlanoknak. Palesztina kormány 1940 novemberében a kelet-európai üldözötteket a Pátrián Mauritius számkivételébe szándékozott küldeni. A Hagana „szabotörjei” felrobbantották a hajót. A mandátum urai azonban ragaszkodtak eredeti tervekhez... A Salvador elsüllyedt a Marmara tengerben, kétszáz zsidó tünt el a hullámokban.

Az angol diplomácia megváltotta a zsidókat: a Palesztinába irányuló bevándorlás oltárán feláldozták a menekülteket, akiket az „emberbaráti” politika „biztonságos” gyarmati szigetekre akart szállítani. John Marlowe írta: „Ha a cionisták és az őket támogatók humanitárius felfogással akartak volna a megélénk és elhanyagoltak volna a politikai és propaganda aspektusokat, London több megértéssel nyújtott volna segítséget. Christopher Sykes „Keresztutak Palesztinához” (Cross Roads To Palestine) című munkájában hipokrita módra vádolt: A Jewish Agency nem engedett tapodást sem, a menekülteknek Izráelbe kell jutni. Inkább haljanak meg, minthogy máshová irányítsák őket... „Herbert Morrison, munkáspárti belügyminiszter a brit antiszemitizmus veszélyeit mérlegelte a háború alatt, ha túl sok zsidó érné el a Szigetország partjait... Morrison terve szerint a háború végén a német menekültek térjenek vissza német állampolgárságukhoz és abba az országba, mely üldözte őket. Szinte égbekiáltó farizeussággal — leplezi le Bernard Wasserstein — Marlowe és Sykes „történetesek” háborús emlékezései nem az angol kormányt ültetik a vádlottak padjára, hanem a cionistákat marasztalják el: csödtől mondották új otthon, biztonságot szervezni az országát-vándoroknak.

Csak Palesztina rögeszmeje járta gondolataikat, terveiket. A valóság éppen az ellenkezője. A cionisták egyrészt tudták, hogy számban csak az ősi otthon földje lenne képes befogadni a

tulélőket, másrészt, ettől eltekintve, mindig készek voltak mérlegelni a „biztonságos menedéket”, mely azonban sosem nyitotta ki kapuit a hitler-áldozatok egyre növekvő tömegeinek. És a vád cáfolhatatlan ténye még ma is a könyv hasábjairól: A háború utolsó évében, amikor az Európából való menekülés gyakorlatilag ismét lehetségessé vált, a Palesztinába bevándorlók számára.

Az angol kormány az úgynevezett „fifth column” („ötödik hadoszlop”) pánik-intézkedéseivel 30 ezer idegent (értsd zsidót) internált, akik a szövetségesek győzelméért remegtek, imádkoztak.

Az európai ellenállási mozgalmak sorában csak a zsidók érezték a segítség hiányát.

Nem kaptak fegyvereket, tanácsadókat, propaganda anyagot. A cionisták javasolták, szervezzenek zsidó harci egységeket a brit hadsereg keretében. Az angol kormány ellenállt a kérés teljesítésének 1944-ig... (Az első világháború idején is harcolt a szövetségesek oldalán „Zsidó Légión”).

Churchill szinte egyetlen prófétafént érezte át a zsidó tragédia borzalmasságát. Így írt:

„Minden valóságosság szerint ez a legborzalmasabb bűntény, melyet a világtörténelemben valaha is elképzeltünk. Civilizált emberek hajtották végre tudományosan kidolgozott masinériával, egy valaha nagy állam, Európa vezető fajtája nevében.”

Auschwitz bombázásának szabotáza is örök vádként él. Az angol történelem legbefolyásosabb miniszterelnökének kísérletét, instrukcióit a papirkosárba dobták a Gyarmatügyi Hivatal és a Palesztina kormány mandarinjai. A zsidó százvezetők megmentése helyett katonai és diplomáciai energiájuk jó részét a bevándorlás lelassítására fordították. Jellemző J. S. Bennet gyarmatügyi főtisztviselő megjegyzése: „A zsidók csak növelték nehézségeinket pro-

pagandájukkal a háború kezdete óta.” Sir John Shuckburgh helyettes államtitkár meg volt arról győződve, hogy „a zsidók szívük mélyén gyűlölnék bennünket, minden nem zsidó...” 1944 szeptemberéből maradt fenn A. R. Dew külügyminisztériumi szöveg rimánkodása, hogy

a magyarországi zsidóság deportálásának körülményeire „tul sok időt vesztegetünk.” Ma már azt is tudjuk, hogy 1941-ben Eden akkori külügyminiszter magántitkárának bevalotta, hogy jobban megérti az arabokat. Eden nem szerette a zsidókat.

A városi gettó hős lázadóinak segélykiáltásai is megválaszolatlanok maradtak...

A könyv brutális őszinteséggel foglalkozik a Struma tragédiájával is.

Nyugat-Európa, Dél-Európa országai sem viselkedtek jobban a zsidó tragédia éveiben. Mégis, az angol demokrácia hagyományainak megdöbbenő cáfolata a Struma martírjainak halálba küldése;

az is, hogy nem engedtek be nagyobb számú menekültet Angliába, Palesztinába, a brit birodalom országába; hogy megakadályozták Auschwitz bombázását...

A BBC hullámhosszán angol politikusok vitakoztak a vietnámi menekültek tragédiájával kapcsolatban. Így terelődött rá a szó a zsidó Holocaustra. Enoch Powell Auschwitzért a németeket okolta. Shirley Williams, a Munkáspárt új generációjának művelt, humanista intellektuellejje mondta:

„amíg élek, szégyelem magamat hazám háborús magatartásáért, a zsidósággal szemben elkövetett közönyért, vétékért...”

A második világháború Exodusának története Bernard Wasserstein könyvéből vádirat. Vajon megszívlelik-e Anglia háború utáni nemzedékei?

Az angol zsidóság megdöbbenve hallotta az új, konzervatív kormány külügyminiszterének, Lord Carringtonnak arab-, Aráfiát-barát nyilatkozatát, mely a palesztinai állam és az „Arab-Jeruzsálem” elidegeníthetetlen jogairól szólt... S mit szólnak ehhez az új konzervatív miniszterelnökre szavazó Finchley-kerület zsidó polgárai?

Victory

MIÉRT PONT A NYÁRON ?

A „Victory” bőrdivatárunk van válasza erre.
Mert csak nyáron van ilyen gazdag választék nagy méretekben.
Mert csak nyáron vállalunk megrendelést mérték szerint.
Nálunk már most megtalálhatja az 1980-as téli divat legmodernebb modelljeit, természetesen gyári áron.

Az áruaktár felszámolása a régi áron.
Nyitva egész nap, reggel 7-től este 6-ig, szombat este 11-ig.
3né-Brák, rech. Hákison 16, telefon 708030
Autóbuszok: 20 21 23 42 40. Leszállni a Volkswagennél.

MIFGÁS HÁREHIT HÁBENLEUMI
CHOLON, Kugel-u. 45., (Binján Cámeret, a parkolóhelyen), díjmentes parkolás
1979.8.25., szombat estétől

50 SZALON, 1980-AS MODELLEK

Kül- és belföldi készítmények, kitűnő minőségben és tőkletes kidolgozásban, különleges modellek, konkurrenciamentes áron. — Kiállítás 1000 négyzetméteren.
JÖJJÖN EL MEGNEZNI, MIELŐTT VÁSÁROLJ!
HÁLÓSZOBÁK, 1980-AS MODELLEK
összeállítva kiállításunkon gyöngyházfényű és matt.
ÉTKEZŐSARKOK * BÜFEK
KÜLÖN GYERMEKSZOBA OSZTÁLY ÉS AKCIÓ

HÁROM FIVÉR – HÁROM PILÓTA

Dov Goldstein alábbi riportja a Máariv szombati mellékletében jelent meg.

CHAJIM, AZ APA: Ott ültem a légiaradé tribünjén, halltam, amint a bemondó jelent, hogy a bemutatón három pilótát is szerepel... Vagyis hát szerettem volna hármat hallani, tehát nem lehetett. Csak kettő volt ott, egyikük az akrobata pilóták között, öccse a diszszadban — Jaron, a harmadik már nem lehetett ott, esett.

RINA, AZ ANYA: Nem igen mondták nekem, hogy Rina: három fiam jövőből én voltam mindig „a dzsindzik mamája”. Mind a hárman pészách hetében születtek, csak más-más évben — valódi ünnepi gyerekek voltak. Gyerekkorukban persze huzakodtak is egymással, de hamarosan egymás leghebbe barátai lettek.

AZ APA: Nem tudom, mennyi ben hat a gyerekekre a családjuk, az otthonuk, a szülői nevelés. Nem tudom, de sejtem. Jómagam Tel Avivban születtem 1927-ben. A Somér Hácáir neveltje vagyok. Revádiban telepítették le. Gus Ecionban. Végigküzdöttem a Gus önévédelmi harcát. Jordániai fogságba kerültem, egy év multán visszakérültem az új Revádiba — akkor már Rina ott volt. Egy év multán összeházasodtunk, beleptem az Eggedbe, megalapítottam és 15 évig vezettem az Egged Tourst. Nyugdíjba vonultam, egy részvényszerűségi vezérigazgatója vagyok. Akkor mentem tiszti kurzusra, amikor már rég túl voltam a kötelező szolgálaton. Kintimentéssel végeztem, ma tartalékos alezredes vagyok. Amikor Bár-Lév akkori vezérkari főnök az ezvázón „kiváló növendéként” üdvözölt, Jaron fiam már 4 éves volt, s majd elolvadt a büszkeségtől.

RINA MAMA: Chederán születtem, édesapám a legelső mosárcsalapólóhoz tartozott. Édesanyam chalucca volt, Erec Jiszráel szeretetét az anyatejével szívtam magamba. 32 éve tanított, most éppen a különleges oktatásra szoruló iskolájában. Nehéz munka, de serkentő kihívás.

A KÖZÉPSŐ FIU: Phantom-pilóta vagyok. 1955-ben születtem. A Herzlia-gimnáziumot végeztem, 73-ban kerültem pilótatanfolyamra, három hónapra rá részt vettem a jom-kipur-i háborúban. Bátyám még akkor mártír szolgált.

AZ APA: Igen, Jaron kerülő úton vetődött a pilótákhoz. 52-ben született, a Herzliát végezte ő is, s amikor emellett katonai internátus létesült, tüstént belépett. Féltünk, hogy megbánja, de Jaron mindig kitartott kifizető céljai mellett. Bekerült oda, ahová akart, az ejtőernyősökhöz. Ő is kiváló növendékként végzett, parancsnok-helyettesként harcolt a jom-kipur-i háborúban; az ő egyége mentette fel Moti Askenázi erődítményét a Szezi-csatornában. Sok kedves bajtársa hullott el mellőle, csoda, hogy ő életben maradt.

KÉT PILÓTA-KADÉT
Öccse már a repülősöknél volt. Jaron ekkor elhatározta, hogy ő is átáll a repülésre. De akkor már ötödik éve szolgált, remek fighter és hirszerző volt, felettesei nem akartak lemondani róla. De kitartott, küzdött, még Lászkov tábornoknak is írt, végül is beadták a derekukat; 22 éves fejjel, nagy harci tapasztalatokkal került a 1 éves kadétek közé, hát nem csoda, hogy tüstént kiűnt, ő is kiváló növendékként végzett. Ekkor érte a kínos meglepetés, felkérték, szakosítsa magát helikopterre, ez most nagyon fontos, s egy „kiváló növendék” nem tagadhajta meg a kérést. Pe-

dig egy tanfolyam-társa megtagadta. Ő azonban hosszú töprengés után engedelmessé vált: helikopter tanfolyamra ment, utána helikopter-kapitányi kurzusra.

RINA MAMA: Egy szombaton familiástól látogattuk meg a két testvért a bázison. Jaron akkor már nős volt, gyönyörű 2 éves kislánya is volt már, öccse pedig ezen a napon jelentette be, hogy ő is házasodik. Be gyönyörű nap volt! Pilóták családja, egy Phantomos és egy helikopter. Mind a kettő megmutatta a gépét, úgy simogatták, mint egy szeretett lényt. Be gyönyörű nap volt!

AZ APA: Másnap Jaron meg egy kollégája egy-egy helikoptert próbáltak ki. Felszálltak, visszatertek. Felszálltak másodsor is: a gépek lezuhantak. Odapusztult Jaron, oda a kapitány és a két technikus is.

A LEGKISEBBIK, A KADÉT: 1960-ban születtem. A Herzliából egyenesen pilóta-tanfolyamra mentem. Kevéssel azelőtt halt meg Jaron bátyám. Adtam volna fel emiatt régi tervemet? Egész ifjúkoromat pilóták között éltem le, repülőkről álmodtam, repülőgépeket lélegeztem. Ez volt az álomom, ez volt az óhajtam.

RINA MAMA: Ismertem legkisebb fiam álma. Amikor mindenkori „a dzsindzik anyjának” hívott, sokszor hittem, hogy majd „a három pilóta anyjának” fognak nevezni. Jaron halála után azt hittem, hogy a kicsi visszalép. De ezt nem kérhettem tőle, legfeljebb csak remélhettem. Nem ronthattuk el az életét.

AZ APA: En is reméltem, imádkoztam. De nem téphettem ki őt a világból, a reménységeiből.

RINA MAMA: Beszélgettünk erről a siva napjaiban a részvételre érkezett repülőiskolai parancsnokkal is. „Mi lesz vele?” — kérdeztük. „Ember lesz belőle” — válaszolta.

A LEGKISEBBIK FIU: Bizony nem volt könnyű döntés, tudtam, mit éreznek a szüleim, hogy a harmadik fiu is pilóta lesz — s Jaron meghalt. Tudtam, hogy nagy követ teszek a szívükre. De azt is tudtam, hogy ami

nekem jó, azt ők is jónak fogadják el. Annyira sajnáltam a szüleimet, hogy már az az ostoba gondolatom is támadt, hogy Jaronról kellene megkérdeznem... Azután döntöttem: folytatom az utamat.

„VELEM IS EZ TÖRTÉNIK MAJD?”

A KÖZÉPSŐ FIVÉR: Ugyanaz az a bázison szolgáltam, ahol Jaron. Amikor meghalt, átcikázott az agyamon: ez történik majd velem is? De egy percig sem gondoltam arra, hogy abba hagyom a pilótáskodást. Ezt szeretem, ezt csinálom. Bár nagyon elszorul a szívem, valahányszor Jaron fivérem özvegyét és kislányát látom. De ezt le kell küzdeni.

RINA MAMA: Amikor Jaron megkapta a kintüntetéses vállpántot, s a középsőnek már megvolt, azt mondtuk neki, most már csak egy innepség van hátra, ahol megkapja a „szárnyakat” a kisöcséd is. Jaron pedig ezt felelte: „Miert csak három? Ráchel hurgunk is pilótának megy majd.”

A KÖZÉPSŐ FIU: Még nem tudom, mi lesz, amikor lejár a szerződés. Gondolok tanulmányaim folytatására, esetleg a polgári repülésre, de attól tartok, ma még nem tartunk ott, hogy csak a fizetés vagy más előnyök szerint alakítsuk a pályafutásunkat. Egy percre sem felejtjük el, hogy még mindig elpusztítással fenveztük az országot.

AZ APA: Sosem tanítottuk mi az ország szeretetére. A két lábával tanulta meg szeretni, mert bejárjuk vele az ország minden hegyét-völgyét. Mindig is tökéletes volt a megértés közöttünk és a gyerekek között, ezért nem beszélhetünk le a kicsit a pilótaságról Jaron halála után; ha ezt az utat látja maga előtt, nem állhatunk útjában. El tudja maga képzelni, hogy felünk mi a telefonról?

RINA MAMA: En voltam „a három dzsindzi” édesanyja, most csak két dzsindzi vagyok. Ha a telefon cseng, igyekszem nem én felvenni. És nagyon büszke vagyok az én két pilótámra...

Epizód Jehosua Rabinovics életéből

Jehosua Rabinovics szerény, kiváló, egyenes jellemű férfiú, mint Tel Aviv polgármestere, vállalta a „Német kultúrét” védnökségét, amelyet 1971-ben a város kulturális ügyosztálya rendezett az izraeli német követséggel. Elhatározásában az a meggondolás vezette, hogy tovább segítse — az ország érdekében — a két állam közötti normalizálás folyamatát.

Ez még akkor történt, amikor a nyugat-német kormány bel- és külpolitikáját az egyedüli szempont vezette, amelyet Axel Springer, a német „újságkiadó király” jellegzetesen fogalmazott meg annak idején egy new-yorki nemzetközi kongresszus alkalmával, amikor egy újságírónak arra a kérdésére, hogy mi az oka annak, hogy Németország minden nemzetközi fórumon kivétel nélkül, Izrael mellett szavaz, azt mondta:

„Ami megtörtént, nem lehet megváltoztatni. Az egyetlen, amit mi, németek tehetünk, hogy fenntartás nélkül menetelünk amellett az ország mellett, amelyet a náci-korszak megmenekültjei és áldozatainak utódai építettek.”

Azóta viszont, hogy a szocialista Willy Brandt és demokráta munkatársainak kormánya került Nyugat-Németországban uralomra azzal a többszörösösen kifejezett „megokolással” hogy „ők is szenvedtek a náci-korszakban” — még engedhetőnek érzik, hogy lépésről-lépésre, céltudatosan, eltérjenek az előző „náci” kormány Izrael támogató politikájától és fokozatosan az ellenséges arab államok támogatására térjenek át.

A „Német kultúrét” rendezésébe annak idején bekapcsolódott Jeruzsálem és Haifa városháza is. Az eseményt megelőzően Németország követe sajtókonferenciát tartott nagyszámú újságíró részvételével, amelyen a kultúrét eseményeit ismertette.

Az egyik újságíró kérdésére elmondta, hogy „a kormány teljes beleegyezésével történik a kultúrét esemény”. Sőt Aba Evcn külügyminiszter bejelentette, hogy „ha valami váratlan akadály nem jön közbe, személyesen fogja a kormány üdvözlését tolmácsolni a kultúrét első jeruzsálemi estjén”.

Néhány nappal a megnyitás előtt a tiltakozás vihara indult meg a „Német kultúrét” megtartása ellen. Elsősorban annak a pártnak az irányításával, amely a német jóvátétel ellen folytatott viharos harca idején, építkezési válságát keresztül egyidejűleg zsiros tüzeteket bonyolított le a nácinak deklarált Adenauer-féle Németországgal. És azoknak az újságoknak drámai hangú cikkeinek támogatásával, melyeknek nyomdái elsőők voltak modern nyomda-gépek megrendelésében — Németországból. Mindez, világos manifesztációjaként annak az izraeli gyakorlatnak, amely szerint az elvek, az ideálok csakis az ország és a nemzet összességének terhére érvényesek. Az egyéni, vagy a párt-háson esetén, hatályukat veszítik.

A kétszínűségnek ez a vihara váratlan, enyhén szólva furcsa következményekkel járt. Jeruzsálem és Haifa polgármesterei azt mondták, hogy soha a kultúrét-ről nem hallottak. Aba Evcn sem jelent meg a jeruzsálemi ünnepi megnyitón.

Komolyabb dolog volt, hogy Izrael külügyminisztériuma hivatalosan közölte, hogy semmit sem tud a kultúrét-ről. Sőt rávetették az akkori miniszterelnököt, Golda Méirt, hogy ezt a Kneszetben ki-nyilatkoztassa a kormány nevében.

Az esetnek nemzetközi visszhangja volt. Ném éppen pozitív értelemben. Az Izraelben működő diplomáciai testületek emberei nevetve mondogatták: „Az önk külügyminisztériumában össze-vissza hazudnak.”

A német követség kultúrét-tesztje, dr. Niemöller (a híres Hitler-ellenes keresztény pap, Pafstor Niemöller unokaöccse) megdöbbenve mesélte: „Három hónappal a megnyitó dátuma előtt a külügyminisztérium illetékes osztályán bejelentettem a tervet. A kultúrét minden eseményének minden részletét, a helyet, a dátumot, az órát feljegyezték és jóváhagyták. Hova van lehetséges, hogy most letagadják és azt mondják, hogy nem tudnak semmiről?...”

A német parlamentben iszenzált interpelláció hangozott el: hogyan lehetséges, hogy Németország izraeli követe ilyen szabálytalanul cselekedett és kultúrétet rendezett a külügyminisztérium előzetes jóváhagyása nélkül? Mi-

re a német külügyminiszter azt válaszolta, felelőssége teljes tudatában közli, hogy az izraeli német követ teljesen korrektül, a protokollnak megfelelően járt el. Végül is az izraeli német követ közölte az illetékesekkel, hogy nem maradhat szótlannul ebben az áldatlan, kínos helyzetben. Vagy a külügyminisztérium nyilatkozik, vagy ő fog nyilatkozni. Ennek az ultimátumnak hatása alatt a külügyminisztérium azt a nyilatkozatot adta ki, hogy „tudott, ugyan a kultúrét tervéről, de nem hivatalosan”.

Ezzel a szálnalmas nyilatkozattal lezárult az ügy.

Ebben a dicstelen esemény-sorozatban az egyetlen ember, aki méltósággal, jellemesen és férfiasan vitte végig az elvállalt felelősséget, az a most elhunyt Jehosua Rabinovics, Tel Aviv akkori polgármestere volt. A német követtel együtt érkezett a Héjchál Hátárbut elé, a kultúrét koncertjére, vállalva a kivezényelt tüntetők ócsárlásait és ködöbálásait. A követ mellett ült a botrányokkal tarkított koncert alatt s vele együtt hagyta el a koncert végén a Héjchál Hátárbut épületét.

Jehosua Rabinovics, Tel Aviv akkori polgármestere bizonyult az egyetlen „gentleman”-nek az izraeli levantinizmus akkori dzsungeljében.

Dr. HERSKOVITS FABIAN

ADIN — NEUFELD
keres
VARRODÁKAT
trikóáruhoz, alsó- és felsőruházathoz.
Tel-Aviv, Levanda u. 30,
tel. 339888

AUSZTRÁL ALLAMPOLGÁR
41/170, állami állásban, keres megfelelő hólgyet komoly szándékkal.
Fényképes választ angolul, magyarul, románul, bizalommal címemre:
T. Gleichman 1/240 Bondi Rd., Bondi, Sydney 2026 Australia.

120 ÉVEN KERESZTÜL...

adakoztak megb. szüleink minden szombat és ünnepnap beállta előtt a Kolél Somréj Háchomot intézet, Rabbi Meir Báál Hancs perselyébe, az Erec Jiszráelben élő, Magyarországról elszármazott rászoruló családok támogatására...

FOLYTASSUK TOVÁBB...

megb. szüleink hagyományát és adakozunk mi is a közel 3000 lelket számláló, rászoruló magyarajku családok támogatására...

A PERSELY MEGRENDELHETŐ

a Kolél Somréj Háchomot jeruzsálemi irodájában, Bátéj Hungárim 75 — vagy P.O.B. 5061 Jeruzsálem által. Tel. 02-287774.

SZULÓK, HOZZÁTARTOZÓK EMLÉKÉNEK MEGŐRÖKÍTÉSE

Intézetünkben külön osztály foglalkozik a megb. szülők és hozzátartozók emlékének megőrkítésével. Részletes felvilágosítással szolgálunk postafordultával minden hozzánk folyamodónak fenti címünkön.

ת"ר"ח — תשל"ח

SCHLOSSHOTEL BURG CLEEBERG

ELEGÁNS SZALLODA.

Frankfurtól 65 km, Bad Neuheimtől 18 km

ROS-HASÁNA ÉS JOM-KIPUR — CHAZÁN

Megrendelések és információ:

„ALEF-ALEF” UTAZÁSI IRODA
Tel-Aviv, tel. 298193, Ben Jehuda u. 20.

LÁHÁVÉ JISZKÁR

P.O.B. 330 NAHARIA, TEL. 924242

**KERESUNK
PRECIZIÓS
FORMA-
ÉS KÜLÖNLEGES
FORGÁCS-
FELDOLGOZÓ
MUNKÁSOKAT**

szakiskolai végzettséggel és legalább két éves gyakorlattal
a finom mechanika, lakatoság, marata és esztergályosság terén.

Jelentkezők nyujsák be ajánkozásukat írásban a személyzeti osztály igazgatójánál, a fenti címen.

Titoktartás biztosítva.

HERZL TIVADAR:
AZ ÜRES GYEREKSZOBA

Mi mindent él meg az ember gyerekekkel! Hazajövök és meg akarom nézni őket. A gyerekszoba ajtaja előtt nem hallom azt az apró lármát, mint egyébkor. Talán csendes játékokat játszanak. De amikor belépek, üresen találom a szobát: tisztán, mintha a gyerekek egyszerűen elrepültek volna. Akkor a szívembe nyílál, milyen árva volna a ház nélkülik. Es még mielőtt észreü mágyarázatot adhatnék magamnak, hogy bizonyára sértani mentek, gyorsan bekukkantok minden sarokba, nem játszanak-e bujósdi. Emellett kicsit elszomorodom, mint ahogyan ők szokták, ha mesélnék nekik, még akkor is, ha a mesét ösmerik. Hiszen tudott dolog, hogy Piroskát nem találja fel a farkas és hogy Hófehérke nem hal meg igazán, de a félelem mégis mindig megvan.

Nos, elmentek és a kis fészek olyan különös módon csendes. Az egyik sarokban három pár cipőcske áll, melyeket otthon viselnek, glédában sorakoznak egymás mellé. Paulinka ágyán a két kislány piros-kék köténykét fekszenek szépen összerakva, az alacsony szalmaszéken a juicska bőrvöve. A játékok a fehér szekrényen is szép rendben vannak, a falovacsák, a liliputi kocsik, a babaszoba berendezés, ahol a babák járhatnak-kelhetnek és amott bábszínház, amely előtt vidáman tapsikolnak. A bölcsőben humpy szemmel fekszenek a viaszbábuk csipke függönyök mögött. A játékok olyan elhagyatottak, mintha a gyerekek örök időre elrakták volna őket. Es ez okozza, amiért az ember ilyen pillanatokban elszomorodik. Mert, amit a röpke távollét megmutat a mi uralmunkból, az egy napon be fog következni. Mind-ezek a kincsek lomtárba vándorolnak majd, noha valamennyi történelmi emléke egy csodálatos kornak, mely nem tér vissza többé.

Nemrégiben ők maguk is feltárták a lomtárt (ócska dolgok után kutatnak), melyekkel már nem játszanak, hogy kímusírják és elajándékozzák. Minden kegyelet nélkül tenek, a gyerekek szokása szerint. Es mégis ez a csengős paprikajancsi valaha nagy öröm volt, ez a horpadt gumilabda egykor a magasba ugrott, a trambiták hangjai voltak és a kék huszár nagyon dölceg volt, mielőtt Hans kitépte volna a lábát. A gyerekek gyorsan el-távolodnak a játékszerektől! Igen, mert olyan gyorsan nőnek és az értelmük olyan óriási utakat fut be. De ez a kis lomtár mégis intón figyelmeztet az idő múlására. Itt van egy halkán jütyölő kau-csukhába, a kis jütyölőnek még megvannak a nyomai, amint kezében szorongatta fogatlan szája előtt, s megpróbálta ürágni. Ó ez már olyan távol van! A gyerekek jól mulatnak, ha elmesélik nekik, milyen kicsik és buták voltak. Nem is akarják elhinni. Pedig mégis így van, mégha ez mindinkább meszeszerűbbnek tűnik is fel nekik. Mindezek mellett úgy mentek el, hogy nem is látták, és mi, mi szintén.

Itt az üres gyermekszobában hirtelen erre kell gondolnom és milyen fájdalmasan kár, hogy ezekből a bájos változatokból semmit sem lehet a jövőre megtartani. Gyermekünk gyermek-sége olyan mint a zene, mely el-suhan, eliramlík, anélkül, hogy tudatára ébrednénk annak, milyen végzetlenül édes volt. Nem, még illanóbb mint a zene, mert a zé-nét még egyszer hallgatjuk, de a gyermekeink gyermekiségét sem-mi sem hozza vissza. Ma mások, mint egy évvel ezelőtt, és meg kell erőltetnem magam, hogy visz-sza tudjam idézni két év előtti arckifejezéseiket, még akkor is,

Ha Herzlben történetesen nem merült volna fel a zsidó állam eszméje, ha nem lett volna benne az a látnoki, szugesztív erő, hogy elképzeléseit átvigye a realitásba, ha nem áll elnyomott népe mellé, mint író akkor is megmaradt volna.

Valahogyan ugy adódott, hogy Herzl az író jött elő-ször hozzám közel, s csak aztán acionista. Nagyon fiatal voltam még akkor s az irodalom többet jelentett abban az időben számomra, az életnél. Maupassantról és Heine-ről szóló írásai mély benyomást gyakoroltak rám, s ma is kis remekműveknek tartom ezeket. De különösen mefoc-tak azok az elbeszélések, amelyeket gyerekeiről írt. Herzl életrajzírói, akik elég sötét vonásokkal ecsetelik Herzl csalá-dí, masánéletét, teljesen figyelmen kívül hagyták ezt a három elbeszélést. Pedig ezekből az írásokból kicsap az a végtelen szeretet és gyöngédség, amellyel Herzl gyerekei iránt viseltetett. Fővik elbeszélés bűbáiosabb, mint a má-sík. Az üres everszoba: Az életfa alatt és Trudi könnyei. Herzl a költő jelentkezik itt lírai hévvel a szív melesővel. Igazi bensősége, bölcsessége és fény mögött settenkedő ár-nvék, a melankolia teszük mekapóvá ezeket az írásokat. A Trudi könnyeit öt évvel halála előtt, 1899-ben írta, ak-kor már örlő harcok középpontjában állt, s ez a kis tör-ténet, melyben elbeszéli, hogy Trudi, a Herzl gyermekek közül a legkisebb, hogyan tanul írni s hogyan meséltet ön-magának, mert olvasni még nem tud, úgy hat Herzl életművében mint egy békés kikötő, ahol a viharos utazás után megpihent.

(sz. e.)

ha a fotókat nézegetem abból a korból. A felvételnél durcásak voltak, vagy elfogultak, barátságosan, de mozdulatlanul kellett a lencsébe nézniük, míg az idegen férfi a fekete kendő mögé bújott. Azért a képek mind semmit mondanak, nem hoznak vissza semmit abból, ami volt. Milyen gyorsan is kezdődik a mulandóság!

Anyák, akiknek idejük és egy kis képzettségük van, naplót kel-lene, hogy vezessenek gyerme-keikről az eszmélet első rebbe-nésétől kezdve. Az emberi nem-ről még egynemely felvilágosítást kaphatnánk így is. Nem szük-séges ehhez különösebb írásmű-vészet, csak gondos feljegyzés. Az első időszak derengéséből fokról-fokra kiszabadítja magát a lélek, érzékelve és változva, minden tapasztalat esemény, s minden változat megnevezhetetlen csoda számára. Mi minden játé-szódik le a kisgyerekekben míg erejét összeszedi, hogy járjon, míg részánja magát, hogy beszél-jen. Ezek prehisztorikus esemé-nyek. Nem emlékszem már rá — olvastam-e, — talán Tanie-él „del intelligence” — vagy magam fi-gyeltem meg gyermekeimnél, hogy már mielőtt megszólnának, már tudnak beszélni. Ha egyszer el-kezdenek beszélni, olyan helysége-veket és személyeket neveznek meg, melyeket még a néma kor-szakban jegyeztek meg, s melye-ket azóta nem említettek elől-tük.

Pauline körülbelül egy egyip-tomi nő szokásával rendelkez-tett, aki a mi időszakunk előtt néhány ezer évvel élt. Hans úgy gagyogott, mint egy kongó-néger. De hogy milyen volt tulaj-donképpen az a beszéd, melynek alapján erre gyantitón helyes-összeállításra jutottam, arról már nincs elképzelésem.

Aki napról napra gondos fel-jegyzéseket készítene gyermekei fejlődéséről, az jó és hasznos könyvet írna. Le kellene küzdeni a féltékenységet, hogy ezek tul-személyes dolgok. Inkább általa-nosak. Az ember csak a saját gyönyörűségére írja a feljegyzé-seket, igazi nevekkel, mert egy-szer majd meg akarja mutatni a gyermekeknek, amikor már fel-nőnek és megérthetik. A való-ságban ezek az érzések és gondol-latok, melyeken nincs mit szé-gyellni, s melyek nem különös-képpen dicséretesek az egész em-beriségre. Ez természetes. Mit tanulhatnának az ilyen feljegyzé-sékből az antropológusok! Ré-

gebben egyszer egy bájos könyvet olvastam Conrado Riccitol — L'arte dei bambini — melyben a csodálatos rokonság van fel-tüntetve, a gyerekkéztől származó rajzok és az ősnépek művészete között. Itt, mint ott, ugyanaz a gyánoliatlan ábrázolása és kez-deletes szemlélete a dolgoknak. Ugy, hogy mi, tulajdonképpen az egész emberi nem történetét lát-hatjuk elvonulni szemünk előtt a gyermekszobában. Igen, ha lát-ni tudnánk! Amint minden más eloglaltságunk van, sikert és ny-reseget hajszolunk, csak éppen ezzel nem törődünk és csak ak-kor, mikor már üres a gyerekszoba, akkor suhant át rajtunk, elkevse valami sejelem, hogy mi minden mult el észrevétlen.

Ha visszagondolok a gyerme-kek első éveire, nem sokra em-lékszem. Legfeljebb néhány for-dulópomra, de előtte és mögötte már minden formátlan. Egy tör-ténet maradt meg még a legtis-tábbban emlékezetemben: Trudi titka. Trudi kisgyerek volt. Nem tudott beszélni, mi mégis ozi hit-tük, hogy okos kis jószág. Kisse-besorítva ült a magas székben, az asztalapocska és a börtánla között és értelmesen nézegette a nagyobb gyerekeket, akik már já-tékosan kergetőztek a szobában. Trudi volt a legkisebb és ha a gyerekek vidámak voltak, hirtelen hallani lehetett, mint dudorász-gat. Sose tudta senki mit dudol, mert ez egy dalocska volt szöveg nélküli, egy teljesen ismeretlen dallamra. De történt egy éjsz-ka, hogy Trudihoz hívtak. A gyermekek mélyen aludtak, csak Trudi volt még ébren a dada kar-ján — és beteg. Köhögött sze-gényke, testcskéje forró volt és kis arca teljesen beesett. Egy ideig karomon hordoztam és min-dent elkövettem, hogy a szokott tréfiákkal felvidítsam. Ez sikerült is, ámbár a szemei lázasan csil-logtak. Valamit zümmögött. MM-mm! Láthatólag akart valamit, csak éppen nem lehetett tudni, mi legyen az. Mindattól, amit felkínáltak neki, bágyadtan és bosszusan fordult el. Csak ha békében hagyták, kezdte rá úra: Mm-mm-mm! — és közben olyan különösen nézett rám, mintha va-lamit közölni akarna velem. Kí-nos volt látni, mint küzd a kife-jezésért, mellyel talán megma-gyarázhatta volna mi fáj neki. Szemei ragyogtak és a MM-mm-mm folyton új hangsúlyt kapott, de az ajkai egymásra záruktak, holott ki kellett volna nyitnia őket, hogy a titkot elárulja. Min-

den elcsendesedett, a lámpa le-huzva, az egész ház nyugalomra tért az izgalom után. De ez nem tartott sokáig. A rövid és zava-ros álomból a dajka üjedt sikol-dása veri fel. Rosszabbodott a kislány állapota. Trudi halálán volt. El kellett temennünk. A temetés olyan volt akár egy fel-nőtte, az utakon még gázlámpák is égtek. Idegen emberek jöttek hozzám és azt mondták, hogy nagyon fáj nekik, hogy Trudi meghalt és különösképpen, mert a titkot magával vitte. Így érke-ztünk ki, mélyen lesújtva, a teme-tőbe. Itt már minden elő volt készítve. De amint a sírgödört megláttam, ahová Trudet akar-ták leereszteni, a fájdalom tul-dságosan éles lett — és felébred-tem. Világos nappal volt már. Berontottam a gyerekszobába és itt ült Trudi ismét frissen és vidá-man a magas székben, szeméi tiszták voltak akár a nap, és éj-szakán át meganulta könyitni az aikat. Egészen érthetően mondta most: Papa! Ezt akarta tegnap mondani, ez volt Trudi titka.

Nos hát? Egy nyomasztó álom emléke mindössze, ami ebből az időből megmaradt. Aztán még egy történetet tudok Hansról. Ez Houlgateban volt. Hans buta volt, mondhatatlanu butácska. Ötne-gyed évet számlált, s leghalvá-nyabb nyomait sem árulta el még az intelligenciának. Félnap-on ült a homokban, a tenger-parton, a vízükről bámulta, vagy a homokot paskolta. A Villa des Oeillets előtt, ott lehetett látni át rőzsaszínű tengeri sapkájával, a-mint kuksolt a homokban és a bone aludt melleite. Akkor egy nap különös dolog történt. Hans feltápaszkodott üllő helyzetéből, két kis tenyerére ereszkedett, majd szabadon felállt és megin-dult anélkül, hogy bárki segített volna neki, vagy erre buzdította volna. Mindjárt hanyattesett, de aztán újra felállt és tovább ment. Hirtelen megértette a járást, a kis butus! Nem tudom mire vizi még majd az életben, de bizonyá-ra sose leszek rá olyan büszke, mint akkor.

Azóta a nap óta csak öt esz-tendő telt el és a mult héten a fiam, csak úgy mellékesen, oda-vetette:

— Azelőtt a határozatlan név-előt nem ismerem. Most már ismeri. Mintha az mi sem volna! És mi minden van Houlgate és a határozatlan névelő között!

Közül terül el az egész nagy meseerdő, ahol a gyermekek min-denféle állatokkal találkoznak, meganulják a madarak nyelvét és hallgatják a fű növéstét. Az óriá-soktól nem nagyon fének és a törpékkel egészen meghitten van-nak, hiszen azok kicsinyek. Tisz-tások vannak az erdőn, a zöld rétek felől medvék szaladnak elő és legugolnak a gyerekek lábai-hoz, az ordások hagyják, hogy szőrüket megsimogassák és a ró-ka eltréfál velük. Virágok van-nak itt, melyek másutt nem lát-hatók, de ha le akarják szakítani őket, olykor egy kis kigyó buk-kan fel közelükben, karcsu, mint a gertyaszál. A kigyónak koro-na van a fején és voltaképpen egy királylány, akit egyszer epr-észes közben elvarázsooltak. A fák ormán héjamadár kering, de a gyerekekkel nem történhetik sem-mi baj, mert a hűsleges Eckart mindig kéznél van. Csakhogy pár év múlva a meseerdőt is el kell hagyniok és odakünn fel-hangzik a szigorú jelszó: — Tan-ulni!

Itt áll az új iskolapad a gyer-mekszobában. A gyerekek már tanulnak. Trudi is beléphet a pa-radicsomba. Pauline és Hans ol-

vasnak, írnak és számolnak. Nagy kintlás ez. Még nem tudják milyen széles ajtót nyitottunk nekik, melyen át kilépnek majd a világba. Tolluk legközelebb már játsza siklik majd át a papíron, de most még görcsösen és kí-nal huzzák meg a merev voná-sokat. Felségebb az olvasás. Mi minden tudható így meg! Gulli-verrel uaznak a csodák bírodal-mába, Robinson Crusoeval zá-matra futnak, a Bőrhárisnyával bejárják az őserdőt és megtalálják az utat a költészet kincsesházá-hoz.

Nap sorakozik nap mellé, a csoda csak nem ér véget. A leg-nagyobb dolog mégis az, hogy mi most megint végigmegyünk a ré-gi uton s mutatjuk nekik az irányt. Megtanítjuk őket a mi imádságainkra, melyeket rég elfe-ledtünk. Es ok egy új mondatot fűznek hozzá: — Edes Istenem add, hogy holnap szép idő le-gyen. „Ez fontos, igazuk van — és mi hángatlan velük imádko-zunk: „Add meg nekik, hogy hol-nap szép idő legyen!” Es féllünk az elkövetkező napoktól, melyek

el fognak bennünket tőlük választani. Vannak napok, — mondja a római jogtudós, melyekről biz-tos, hogy elkövetkeznek, még ha bizonytalan is, mikor. Jó példa erre a halál. Vannak aztán más napok, melyeknek nem muszáj elkövetkezniök, de ha mégis eljön nek, úgy egy bizonyos határidőn belül. Ilyen bizonytalan és mégis biztos nap az, mikor a gyerekek elhagyják a gyerekszobát. A lányt férjhez kell adni — add, hogy holnap szép idő legyen! A fíu egyetlen lendülettel felugrik majd és elmegy, mint akkor ott a ten-gernél. Mátis felmérhetjük, mi-lyen rövid lesz az álom. Az évek hamar elszaladnak. Es aztán má-gányosan ülünk majd, mint most, az üres gyerekszobában és szomoruan nézzük a játékokat, melye-ket mindögre félretettek és hasz-talan erőlködünk azon, hogy visz-szahívjuk a szép időket, melyek-ből semmi sem maradt.

De mi az? Odakünn megérin-tették a csengőt. Kurta kis zaj, huzakodás, nevetgélés, trapp, trapp, itt vannak az ajtó előtt, fel-rántják az ajtót és berontanak a sétatábl kipirolt arccal. Nem ér-tik miért kapom fel őket olyan nagy hirtelenséggel s miért szorí-tom őket, a szokottnál heveseb-ben, a szívemre.

Fordította: Sz. E.

SZENES ERZSI VERSEI:

GROTESZK

Es nem kellene más csak a halántékomon egy ici-pici rés fekete-piros csöppnyi mint egy katicabogár és elszívárogná tölem a lét a föld, a fák és közelebb jönne az ég, e kék lakk s fényesség. Az élet nagy felelősség, jó volna letenni és jó tudni, hogy nem kell más csak a halántékomon egy ici-pici rés fekete-piros csöppnyi mint egy katicabogár s a könnyű légen, könnyű szívvel repülnek Feléd, s ha igazak a mesék ki tudja talán még könyökökre hajló, bámuló angyal is lehetnék a mennyben lábadd számoljánál.

MÁR CSAK A HALÁL

Az élet egyre dülja a bomlott rendet, mint eszeveszett szélvihar. Már csak a halál simítja rendbe, csak a halál keze köti kérébe, lelke kalászeit.

HAJNALBAN

Ha összetolnám a nappalok aranyfoltjait, át tudnám magam menteni. Csak ne volna köztük ez az ür az éjszaka és ez az ölelés az álom s utána mindig ez a riadt menekülés az ébredés melyben elvázem. Tőled megszállva mint egy felvert őz ki futtában gyilkos golyótól találva összerogy.

MOSE DÁJÁN:

BETEGSÉGEM TÖRTÉNETE (II.)

Este két alfatót vettem be, szerettem volna végigaludni az éjszakát, de szokásom szerint már hajnalban felébredtem. Aznapra nagy hőseget jósolt a meteorológia, de a reggeli órákban még kellemes volt az enyhe szellő. Utánk indultunk.

Nehéz volt kikászolódni a súlyos járművek közül, amelyek a Jeruzsálem és Dél felé vezető Géhá utat szinte eltorlaszolták, de aztán tul voltunk ezen is, s mire az ásdódi kereszteződéshez értünk, az ut már ki is törtölte agyamból a reggeli lapok és a rádió híreit.

Egy pillanattal azon töprengtem, nem lenne-e jobb balra fordulnom, a Jávne és Benjá mosáv között levő kőbányához, mert pár évvel ezelőtt ebben a kőbányában kánaáni sírokat, sőt egy olyan barlangot is láttam, amelyben calcolithikus szarkofágok maradványai heverték. A kőbányában azután leállott egyidőre a munka, s a kérdés az volt, hogy amióta újratekítették, bukkantak-e további sírokra is.

Mások egész bizonyosan leírták volna a kőbánya felé, most azonban nem tettem. Beér Sávától délnyugatra fekvő utcámon nagyon messzire esik, nem pocsólkolhatom az időmet egyébre. Ezenkívül megtudtam, hogy ahova tartok, ott a hadsereg gyakorló tereit, lövészakadémiákat épített, összekötőárkokat ásott, s lehet, hogy a földmunkák során ősi lakohelyek vagy sírok bukkantak elő, amire a katonák esetleg nem is lennének figyelmesek.

CSERÉPDARABOK A VÁDI PARTJÁN

Átszeltük Beér Sávát, megkezdtem Chácérím röptéjét, s délné tartottunk, itt már a katonai járművek, tankok, páncélosok kecsényomaiban. Elérkezünk a gyakorlóterre, ahol egy lélek, lövészek zaja sem hallik, hálistennek nem gyakorláznak. Leszálltam a kocsirol, nézegettem az árkokat, de sehol egy darab cserépet sem láttam. Úgy látszik, ez a domb régen is lakatlan volt. Vizsont találtam jóegynéhányt a vádi szélén, amelyek mind a calcolithikus korból származtak. Barnák, göcsörtöltek voltak, s a repedésnél kibukkantak a fekete és fehér kavicsok, amelyek az ősi fazekasok agyagába keveredtek. Igen, itt a domboldalon valamikor laktak emberek. A közelben a földből kiemelkedő kőveket megfigyeltam: igen, itt több mint hatezer évvel ezelőtt lakohely állott. A felszíni részt eltüntették az idők, csak a földalatti részéből maradt valami, amit a szél meg az eső friss földréteggel takart be. Itt már szétszórtan lettem is agyagedény-darabokat, amelyek víz-mosta kő arra vallott, hogy valamikor tűzhely alapja

volt, más, lapos kővek pedig arra, hogy valamikor ezeken törték liszté a magvakat és gyökereket.

Ep edényt csak ritkán találtam, de alaposabb keresésre fizikailag sem voltam képes. A műtét előtt csak huslevest volt szabad ennem, aznap reggel egy teán kívül nem is ittam egyebet, hát a nagy hősegekben, a többkilométeres séta után, nehezemre is esett a kővek eltologatása. Különben is, valami különleges szereztem volna találni, lehetőleg olyan kőveket, amelyeket a domb néhai lakói szokásuk szerint élő-lény-formájúvá alakítottak: gyakori az ilyen helyeken az állatfő, madáralak, olykor emberi fej.

KÁPRÁZOTT A SZEMEM, FÉLTEM, HOGY ÖSSZEESÉK

A régiségkereskedők tudják, hogy engem ez a korszak érdekelt, és aránylag olcsón hozzájutok, mert többnyire össze-vissza törve lelik meg őket, s az átlagújtót már csak azért sem érdeklik, mert abban a korban még nem ismerték a fazekaskorongot, s az edények görbék, szintelenek, nem mutatósak. Én azonban kedvelem ezeket, s kemény munkával többnyire sikerül eredeti formájukba visszavarázsolni a töredékeket. Kedvtelne nézegetem a kánaániak e legelső alkotásait, amelyek épp formátlanságukkal idézik az ősiséget. Sokszor oly elmosódott rajtuk az állatfej rajza, hogy nem is tudom, ott van-e, vagy csak képzeletem látatja velem.

Ma is supa ilyen kő akadt a kezembe: nem tudhattam, „művész” keze alkotta-e, vagy a természet. Ültem, nézdegettem, s tovább akartam menni, de ebben a pillanatban káprázni kezdett a szemem, s féltem, hogy összeesem. Lábam magam után huzva vándorogtam el az autógig. Megittam egy pohár szódát, s elindultunk hazafelé. Hátradőltem a hátsó ülésen, s nem tudom, mikor aludtam el.

A NÁHALALI TEMETŐDOMBON

Sűrűn álmodom, s álmaim, mint a másoké is, szaggatottak, változók, s valamelyik aznap élménnyel is összefüggenek. Az utóbbi időben azonban van egy sűrűn visszatérő álom: ebben egy hegyen járok gyorsan, mert valami üldöző elől menekülök.

hát szeretnék hamar a csúcsra jutni, ahol — ezt ilyenkor biztosan érzem — menedék vár. Fáradt vagyok, összetört, nehezemre esik a járás, de megtorpanás nélkül kaptatok felfelé, ismerem az utat, tudom, hová akarok jutni: a náhaláli temetődombra, amely a falutól északra, a Haifa-Názáret uton tul emelkedik.

Balra Simron völgye, jobbfelől Migdál Háemek. Utam a temetőbe vezet, de én a domb csúcsa felé tartok. Dus növényzet fed, bokrok és fák, télen a sziklák közül virágok bujnak ki, de még nyáron is akad eledele a beduinok kecskéinek.

Vége a csúcspon vágyok, s ott, a nyugat felé kanyarodó ösvény mellett sziklabarlangot lelek. Bejáratát bokor rejti, de én tudom hol van, s bekuszok. Nem nagy, de elterülhetek benne: a talaja sem kemény, szélhordta avar és fü borítja. Elhelyezkedem, behunyom a szemem: ez az a nyugalom, amelyre annyira vágytam. Felmászás közben rejtekhelyet, menedéket kerestem, de nem féltelmemben, hanem menekülni akartam valahonnan. Ámde nem üldöző elől, aki bántani akart volna. S most, amikor végre esődombon pihenek, szívom be az üde levegőt, s messziről hallgatom, hogyan rezegtetni a faleveleket a szél, most sem a rejtő menedéknek köszönhetem a lelki-békét, hanem annak, hogy heverhetek, mindent elfeledhetek, csak a puha talajt érzem s távoli zajokra fülelek.

RACHEL MEGNYUGTAT: MINDEN RENDBEN

A sábatot otthon, a kertben töltöttem, a bougainvillák alatt. Besötétedéskor kihajítottam a kőházba, ahol a nővérek és az orvosok tüstént kezelésbe vettek. Mosdattak kívülről, pucoaltak belülről, megborotválták a testemet, vért vettek, pilulákat és injekciókat adtak. Mindezt mosolygósan, kedvesen, de mintha tárgy lennék a kezükben. Reggel megint vagy félúrat vizsgálat következett, megmondották, hogy minden rendben, most a műtöbe visznek. A műtöt már alig láttam, az altatás megtette a magáét, s mire felébredtem, már dél volt, s a szobámban feküdtem. Ott ült mellettem Ráchel, s ezt mondta: Minden a legnagyobb rendben.

Előbb meg szerettem volna kérdezni, lettek-e valamit a röntgenképen látott daganaton kívül is, de aztán elhalasztottam a kérdést: kabult voltam még, alig fogtam fel, amit hallok. Vénámból és orromból plasztikusövek állottak ki, így tápláltak. A szívemhez egy villamoskészülék volt csatlóva, az mutatott valamit fel, és lemenő zöld vonalakkal. A szám kiszáradt, de innom nem volt szabad, legfeljebb a nyelvet engedték megnedvesíteni. Erőt vett rajtam megint az álomosság, még csak annyit mondtam Ráchelnek, juttassa eszembe ébredéskor, hogy meséljem el, mit álmodtam a műtét alatt. Hány helyen jártam szerte a nagyvilágban! Most pedig pont nepáli, katmandui utamról álmodtam.

Amikor ebből az álomból is felébredtem, már tiszta volt a fejem. Hastáji fájdalmakat éreztem, erősen be voltam rekedve, s úgy éreztem, hogy a hasamat széles öv szorítja. Kora reggel volt, még csak az éjjeli soros ápolónő volt bent. Mivel csak a

hasam táján fájt, nem láttam be, miért ne szállnék le. Lassan lecusztam az ágyról, lábakraállni sem esett nehezemre. Kértem a nővért, cipelje utánam az infúziós „berendezést”: kimentem, mosdottam, borotválkoztam s visszafeküdtem.

Amikor az orvos mindezt megtudta, nagyon megdörgált, de láthatóan elégedett is volt, hogy fájdalom és szédülés nélkül bírom a járást, főképp pedig, hogy a gyomrom és az emésztőszerveim szabályosan működnek, noha csak előző reggel vágták fel és varrták be őket.

Most már tudni akartam, mi a helyzet, mi derült ki a rák terjedéséről. Doktor Goldman és dr. Wolfstein egyaránt biztosítottak, hogy a vastagbél egyrészevel együtt eltávolított daganaton kívül a gyomor egyetlen táján sincs jele idegen daganatnak. Ami az eltávolított vadhus pontos jellegét illeti, ez csak pár nap múltán, a laboratóriumi vizsgálatok végeztével derül csak ki.

Maradt tehát minden a régiiben. Rákról van szó, s nem érdekes, milyen fajta ez, hogyan hívják latinul. Megbeszéljük pár szóval a közzéteendő orvosi jelentést, s kértem az orvosokat, közöljenek kendőzés nélkül mindent. Gyenge voltam, de jól éreztem magam.

PÖRE JOGIK A PAGODÁK ÁRNYÉKÁBAN

Magunkra maradvá, Ráchel emlékeztetett az ígéretemre, hogy elmeséljem neki műtét alatti katmandui álmomat.

A műtétet megelőző órákban vizsgálomoltam távolkeleti utunk több eseményére. Katmanduban például ottani nagykövetünk fogadását rendezett a tisztelőinkre, s megismerkedtem a többi közt egy fiatal amerikai zsidó házaspárral: a férj komputer-szakértő volt, aki Világbank megbízásából járja a fejlődő országokat, brooklyn születésű felesége pedig, két leánykaja nevelésén kívül, jogára oktatja a nagykövetek feleségeit. A fiatalasszony két évig a jeruzsálemi egyetemen tanult, jól beszélt héberül. Nagyon kellemes volt e két bájos, értelmes, jóhumoru emberrel elbeszélgetni, de mely ír tárogott közöttünk: két különböző világban élünk. Még gyermekeik megszületése előtt úgy döntöttek, hogy távoli vidéken akarnak élni, így vetődtek Nepálba, s itt nagyon boldogok. Különböző országokból származó fiatal európaiakkal érintkeznek itt, akik mind eltépték a szülőházjukhoz fűző kötelékeket. A fiatalasszony elmondotta, hogy szed kábítószereket, de módjával, éppen csak annyit, amennyi a jó hangulathoz kell. Nyugati szemmel nézve itt primitív az élet, hiszen Katmandu nem kulturközpont, ök mégis megelégedettek, nem vágnak sem Amerikába, sem Európába, semmi kapcsolatuk Izraeli törekvéseivel sem. Nem érinti őket sem a zsidó múlt, sem a zsidó jövő.

A fogadás után felajánlotta a fiatalasszony, hogy majd ő vezet körül bennünket olyan helyeken, ahová a hivatalos idegenvezető nem visz el bennünket. A folyam partjára vitt, amely a hinduk szemében szent, mert a Gangeszbe ömlik. Köröskörül a partmenti dombokon tucatjával állottak a pagodák, ezek között nyüzsgöttek a hindu zarándokok, a

mezeten, ösztövé, vad hajzatu jogik, az utmenti sziklaüregekből pedig kéregetők nyujtogatták a kezüket.

Közben a folyóhoz egy temetési menet érkezett: beléptek a folyóba, s egy urnából beleöntötték az elhalálozott hamvait. Még sokáig láttuk a hamvakat uszni a vízen.

Nem mondom, érdekes volt a kirándulás, de még mindig nem magyarázta meg, miért leli meg itt élete eszményét egy fiatal zsidó házaspár. Talán, bár buddhisták nem lettek, mégis megejtí őket e hitnek a varázsa? Noha bántott a közömbösségük a zsidósággal és Izráellel kapcsolatban, nem hoztam többé szóba, megköszöntem a fiatalasszonynak a fáradozását, s azt hittem, ezzel feleledésbe merül az egész epizód. Nem így történt: műtét közben, altatásban, egyszerre csak ismét Katmanduban voltam, ott lebegtem a víz színén, porrá nem váltam ugyan, de fizikai valóságomat sem éreztem. Még ébredésem után is visszaemlékeztem arra, ahogyan lassan emelkedtem az ég felé, s alattam a világ a semmibe vész. Mintha megszünteni volna élni, beleolvadtam a levegőébe.

Egy héttel a műtét után elhagytam a kórházat, a miniszteriumból már korábban is felkerestek, ágymentit munkailést rendeztünk. Végeredményben kezem-lábam és fejemhez nem nyultak, a hasamat is bevartták, hát miért ne térjek vissza a munkámhoz?

Szombat kimenetelekor kosárlabda mérkőzés lesz az izraeli válogatot és az amerikai NBA között, alighanem az amerikai profi győznek, hogyan is hiányozhatnék erről? Dr. Kison, a kardiológus, nem nagyon lelkesedett, sem a lépcsőkért, sem az izgalomért, de megnyugtattam, hogy a lépcsőket egyenként mászom meg, amikor pedig Miki Berkovics bedobja a kosárba a labdát, helyettem majd Ráchel üvölt.

AJÁNDÉK BUDDHA ÖLTÁRÁN

Távolkeleti élményeinkre gyógyulás közben is sűrűn gondoltam vissza. Az egyik, nem túl jelentősnek tűnő élmény a világhírű Sve-Dagon pagodával kapcsolatos, talán a világ legszebb és legnagyobb ilyen épületével, amelynek nemcsak külső falait és kupoláit, hanem belső teremt is csodálatosan díszítik az aranylemezek, drága és féldrágakövek, hogy az ugyanígy díszített Buddha szobrokról ne is beszéljünk. Az egyik hatalmas teremben a Buddha hának áldozatként hozott drága ajándéktárgyakat állítják ki: remekművi tárlószekrények hosszú sorában zsufozódnak az arany-, ezüst- és elefántcsontszobrok és dísz tárgyak, a mesterien szőtt drága kelmék, s köztük egyszerre csak egy játékbaba. Szép ruháscsába öltöztetett, de mégis csak közönséges, kétkrajcáros játékbaba. Kisérőnk, a szerzetes, látva az elképedésünket, megmagyarázta: ezt egy kislány hozta, aki elmondotta, hogy neki ez a baba a legdrágább a világon, azért hozta ide Buddhának.

A másik emlékezőes élmény Ne Vin-nel, a burmai miniszterelnökkel folytatott beszélgetésem volt. Már eddig is láttuk, hogy Burma egészen másként fest, mint a többi távolkeleti ország, kevés benne az idegen, alacsonyabb az életszínvonal, kevésbé látszik a nyugati hatás. Ne Vin most őszintén elmondotta, hogy nem is igen szerkint a turizmust, a külföldi befektetéseket sem, sőt. A beutazási engedélyt is csak hét napra adják. A turizmus áldás, de mit hozna Burmára? Éjszakai mulatókat, luxus vendéglőket, s ezekben futkározának a burmai fiatalok, mindent a pénz nyomában. A falusiak beözönlenének a városba, az utcákat eltorlaszolnák az amerikai nagykocsik, a hagyományos burmai öltözetet felváltaná a jeans. A régi Burma eltűnne a föld színéről.

Amig ő áll az ország élén — mondotta Ne Vin —, neki Burma ősi jellege és függetlensége a legfontosabb. Vízben és földben dus ország ez, csak termeljük meg magunknak a burmaiak az élelműket. Szántsanak, vessenek, halásszanak, ök maguk vágják ki a kivitelre szánt teak-fát, persze a kétezer, erre betanított elefánt segítségével. Nem kell idegen, nem kell sem tuista, sem beruházó, mert ezek Burmából nyugati csatlóst csinálnának, odalenne az állam gazdasági, politikai, kulturális és hagyományos jellege is függetlensége. Bucsuzáskor keményen megszorította a kezemet, merőn a szemembe nézett, így mondotta: „Kedves barátom, Dáján tábornok, egész életemen át a független Burmáért küzdöttem, s nem adom el könnyen szereshető pénzért.” Mély hatást tett rám: izraeli vagyok, s magam is tudom, mi történt a mi hazánkban Dágánja, Náhálál és Ejn Chárod megalapításától napjainkig.

A VÉRVISSZGÁLAT KEDVEZŐ EREDMÉNYE

Julius 15-én visszatértem az egésznap munkához. Reggel Jeruzsálembe hajtottam, a minisztertanácsra, ahol minisztertársaimat úgy üdvözöltem, mint aki hosszú útról tér meg. Végeztem szokásos munkámat, s csak délután ötkor, otthon ebédeltem.

Egészségem szempontjából két kérdés állt fenn. Az egyik a rekedtségem. Dr. Rubinstein már akkor is kezelte a torkomat, amikor földomlás tetemett el, s egységőre megnémítot. Mostani rekedtségemet a torkomba lenyomott plasztikus okozta, mert meggyengítette az egyik hangszálamat. Dr. Rubinstein megnyugtattott, hogy pár hónapon belül rendbejön a hangom.

A főkérdés azonban a vérössze-tételémet illeti. Az orvosok megmagyarázták, hogy a vér bizonyos esetekben olyan anyagot is tartalmaz, ami rákos daganat terméke. Műtét előtt a vizsgálat nagy mennyiségben mutatta ki a véremben ezt az anyagot, de az operáció utáni vérvizsgálat már igen megnyugtató volt: az aggasztó anyag aránya drasztikus módon lecsökkent!

Dr. Wolfstein még pár napon át látogatott, vizsgálgatott, mérgette a vérnyomásomat, s eltávolította az utolsó varratokat. Utána a látogatások abbamaradtak, abba az érdeklődés is, a doktor még csak nem is mentegetőzött. De később felhívtot, megkérdezte hogy vagyok, s aztán megmagyarázta, hogy azért nem látogat már, mert ő csak beteget kezel, egészséges embereket nem.

ELADÓ
2½ szoba összkomfortos
I. emeleti
LAKÁS
Tel. 768573

1979.VIII.24

Küldjön vámmentes **IKKA** ajándék-utalványt

ROS-HÁSÁNÁRA
MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK

Az augusztusi (8. sz.) listát, ros-hásáná előtti kiosztásra
augusztus 29-én, szerdán zárjuk

MEGRENDELŐHELYEK:
JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávce utca 2.
Üzleti órák: 9-14 és 4-7-ig. Kedden délután zárva.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, L em. — d.e. 9-12.30
délután 4-6.30 között. Telefon 55052. Pénteken zárva.
HAIFA: Ungár János, Rasi utca 20 — vasárnapot-csütörtököt
10-12-ig. Telefon 52566L.
BEER-SÉVA: Frankfurter István, Hádémút 49-51. Tel. 38701

Lévelezést kizárólag: **G. KEMÉNY**
Tel-Aviv, Ben-Jehuda 27 címre kérünk.

FIGYELJEM!
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségű mentes küldési lehetőség **MAGYARORSZÁGRA**

TUZEX ajándékbonok kaphatók
CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE

AZ EGYIPTOMI ZSIDÓ REGISÉGEK KIALLITÁSA

A nagymúltú egyiptomi zsidóság, amely most 350 személyre zsugorodott, nagyrészt művészi alkotásokkal rendelkezett, főleg templomok berendezése és kegyeszek terén. Philip M. Klocsnik, a Zsidó Világkongresszus elnöke Egyiptomban járt és beszámolt arról, hogy lehetőség van az egyiptomi zsidó műkincsek kiállításának megrendezésére Izraelben. Szádát elnök fogadta Klocsnikot, aki felhívta figyelmét a régi zsidó hitközségek történelmi értékű műkincseire. Szádát utasította Máncur Chászán elnökségiügyi minisztert, hogy foglalkozzon a kérdéssel. A Zsidó Világkongresszus mellett működő zsidó hagyományokat istápoló bizottság, a szefárd zsidók világszervezetével közösen hajtja végre a kéziratok, Tóra-tekercsek és más zsidó okmányok katalógusának elkészítését. A megmentett kincsekből kiállítást rendeznek Izraelben.

ZSIDÓ NEMZETKÖZI JOGASZOK KONFERENCIÁJA LONDONBAN

A Zsidó Világkongresszus mellett működő nemzetközi jogi bizottság júliusban három napos ülést tartott Londonban. A beszélgetés célja az volt, hogy a világ nagy jogászaival megismeresse azokat a problémákat, amelyekkel a Zsidó Világkongresszus foglalkozik, mint például a zsidó közösségek jogai a gátló országokban. A bizottságnak 23 tagja van, akik valamennyien mértékadó személyiségek hazájukban. Négyen vezető szerepet töltenek be Izraelben. Angliában és Svájcban. Közöttük volt Chájim Kohén, az izraeli felsőbíróság tagja, Sábátj Rozen nagykövet, Rut Lápidot professzor, az izraeli külügyminisztérium jogtanácsosa, Jorám Dinstein, a tel-avivi egyetem professzora, továbbá Louis Henkin professzor és Leon Lipson professzor Amerikából és még számosan, francia, olasz, svájci és angol egyetem tanárai. A konferencia alapos megbeszéléseket tartott a faji megkülönböztetési küzdelemről, a zsidó jogok védelméről Európában, Latin-Amerikában, továbbá a helsinki-i határozatok tiszteletben tartásáról. Külön megbeszélés tárgyát képezték az izraeli-egyiptomi béke nemzetközi jogi aspektusai.

AZ AUSZTRÁLIAI ZSIDÓSÁG IZRAEL FELÉ TEKINT

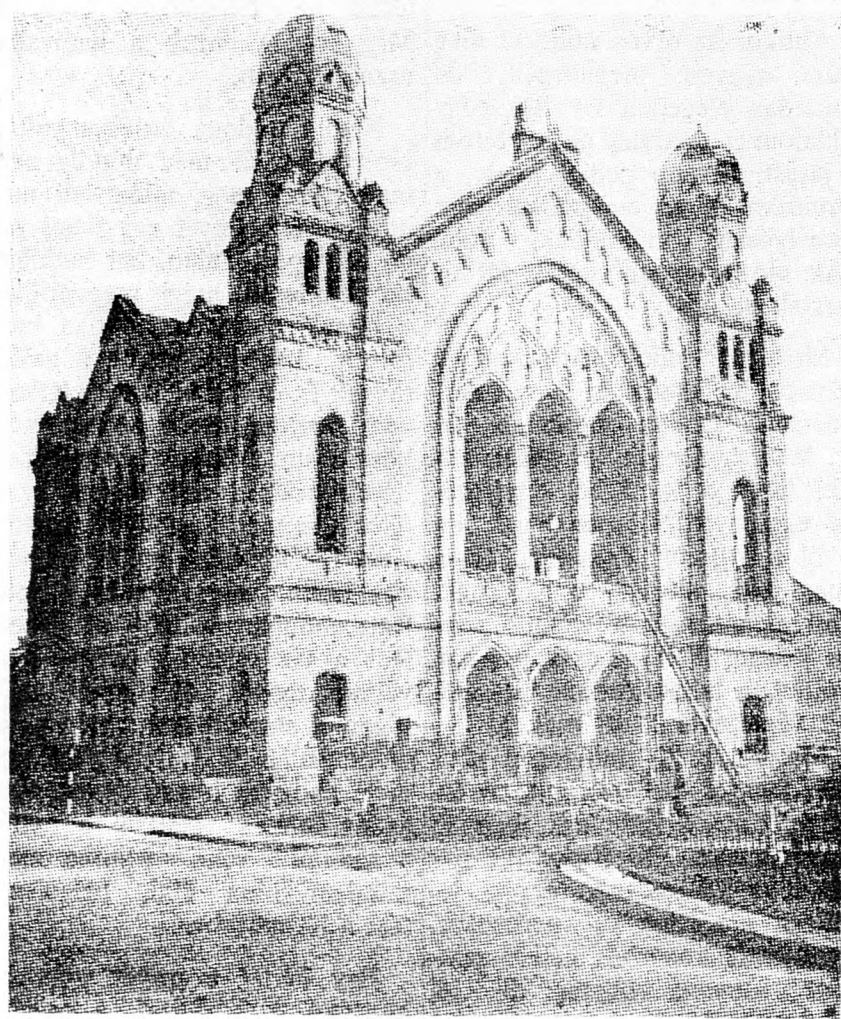
Jiechák Koren, a cionista munkásmozgalom egyik vezetője legutóbb két hetet töltött Ausztráliában, mint a Melbourne-ban működő Sálom Aléchem iskola vendége. Beszámolójában Jiechák Koren elmondta a Zsidó Világkongresszus izraeli tagozatának ülésén, hogy Melbourne-ban 5000 zsidó gyerek, azaz a zsidó ifjuság 55-60 százaléka részesül zsidó nevelésben. Sokan járnak a Hár Hácófim nevű iskolába, amely a legnagyobb zsidó tanintézet Ausztráliában. A Bialik, Sálom Aléchem és Jávine iskolák és a chábád chászidok chédere fogadják a zsidó gyermekeket. A Sálom Aléchem iskola súlyt helyez a héber nyelvre és a zsidó néptörténelmének tanítására. Ezek az iskolák igyekeznek feltartóztatni az asszimiláció folyamatát, amely sajnálatosan érezhető a felnőtt ifjuság körében. Növekszik a vegyesházasságok száma is. Koren foglalkozott Ausztráliában a cionista munkásmozgalom és a Hisz-tadrut baráti körének megalapításával.

8. 1979.VIII.24

sával. Az alakuló gyűlésen, amelyet július 8-án tartottak, 17 tagú vezetőséget választottak. Az egyesület tanulmányi kirándulósokat tervez Izraelbe.

A NÁCIBÜNÖSÖKNEK CSAK KIS RÉSZÉT ÍTÉLTÉK EL

Óvatos becslés szerint az SS 1580 olyan tagja közül, akik részt vettek a zsidók irtásában

A miskolci zsinagóga a Palóczy utcában.

Auschwitzban, csak néhányat büntettek meg — mondta Maurice Goldstein (Belgium), a vészorkorszakkal foglalkozó nemzetközi bizottság elnöke. Beszámolt arról, hogy Varsóban bizottság működik, amely Auschwitznak emlékműzeummá való változtatásáért küzdött és mindmáig fenntartja felelősségét az ellenőrzést. Az évek során 80 ezer ember ellen indult meg az eljárás a zsidók ildőzése miatt, de ezek közül csak 6000 ellen hoztak ítéletet és csak kis részük ül mindmáig börtönben. Véleménye szerint Németországban legalább másfél millió ember vett részt a zsidópusztításban a következő elosztás szerint: 110 ezer ember a Gestapóban és 100 ezer ember az SS-ben volt tag és ezek közül 45 ezer a megsemmisítő táborokban szolgált. Ugyancsak zsidógyilkos volt a Waffen-SS 950 ezer tagja. Ha az ember ismeri ezeket a számokat, megdöbben azon, hogy mennyire nem tartották fontosnak Németország és más, a hitlerista kormánnyal együttműködő állam hatóságai, hogy felelősségre vonják a gyilkosokat.

AZ ORT SZAZ ÉVES JUBILEUMA

Az ORT ipari iskolahálózat végrehajtóbizottsága július második felében Genfben ülésezett és határozatokat fogadott el a szervezet fennállása századik évfordulójának megünneplésére 1980-ban. Ezen az ülésen választották Chájim Herzogot, Izrael volt nagykövetét az UNO-ban, az ORT világszervezet elnökévé. Dániel Meyer, volt francia miniszter helyébe, aki lemondott tiszttségéről. Az ORT 1880-ban Petersburgban, a mai Leningrádban alakult azzal a céllal, hogy ipari pályára terelje a zsidó ifjuságot. Az októberi forradalom kitörése után a szervezet előbb Berlinbe, majd Genfbe tette át székhelyét. A zsidó állam megalakulása után az ORT azonnal megkezdte mű-

ködését Izraelben, ahol kiterjedt iskolahálózatot szervezett meg.

GERWILL JANNER A ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK KÖZPONTJÁNAK ELNÖKE

Gerwill Janner angol munkáspárti képviselő átvette az angliai zsidó hitközségek (Board of Deputies) elnökségét Lord Fisher helyett, aki ezt a pozíciót 1973 óta töltötte be. Az 51 éves Jan-

és nagyon népszerű az egész országban.

FILMEK A VÉSZKORSZAKRÓL JUGOSZLÁVIÁBAN

A jugoszláv zsidó hitközségek központjának kérésére a Zsidó Világkongresszus kanadai csoportja elhatározta, hogy filmeket küld a jugoszláv hitközségi központnak a vészorkorszakról, valamint a zsidó történelemről és kulturáról. A filmeket bemutatják majd valamennyi jugoszláv hitközségben és az ifjusági nyári táborokban.

ANGOL KÉPVISELŐK AZ OROSZ ZSIDÓKÉRT

Az angol alsóház, valamint a lordok házában számos tagja, akik a különböző pártokhoz tartoznak, megbeszélést tartottak és új bizottságot választottak, amely a szovjet zsidóság érdekében dolgozik. Elnökké Peter Arshert választották, aki a munkáspárti kormány főügyésze volt és tagjai Peggy Panner, Lord Ronald Brown, Gerwill Janner, Patrick Cormack és még számosan.

ÚJ ELNÖKÖT VALASZTOTT A ZÜRICHI HITKÖZSÉG

A zürichi zsidó hitközség közgyűlésén Herman Altman személyében új elnököt választottak. Elődje, David Rothschild, aki hat éven keresztül töltötte be a tisztséget, személyi okokból nem akarta harmadszor is jelöltetni magát. Ezenkívül hét tagú vezetőséget választottak. A közgyűlésen megtárgyalták a zürichi és az egész svájci zsidóság aktuális problémáit. Különös figyelmet szenteltek a zsidó nevelésnek.

Itt említjük meg, hogy dr. Ronald Grandwall rabbi, a berni hitközség 14 éven át volt fő-rabbija lemondott és feleségével, három gyermekével alijjázott. A hitközség búcsúfogadást adott a távozó rabbi tiszteletére. Grandwall rabbi, aki 49 éves, jesiván és a zürichi egyetemen végezte tanulmányait.

ner fia Lord Barnett Janner-nek, az angol alsóház, majd a lordok háza tagjának, aki 1955-től 64-ig töltötte be ezt a pozíciót.

ÚJ IGAZGATÓ A ZSIDÓ TÁVIRATI IRODA ELÉN

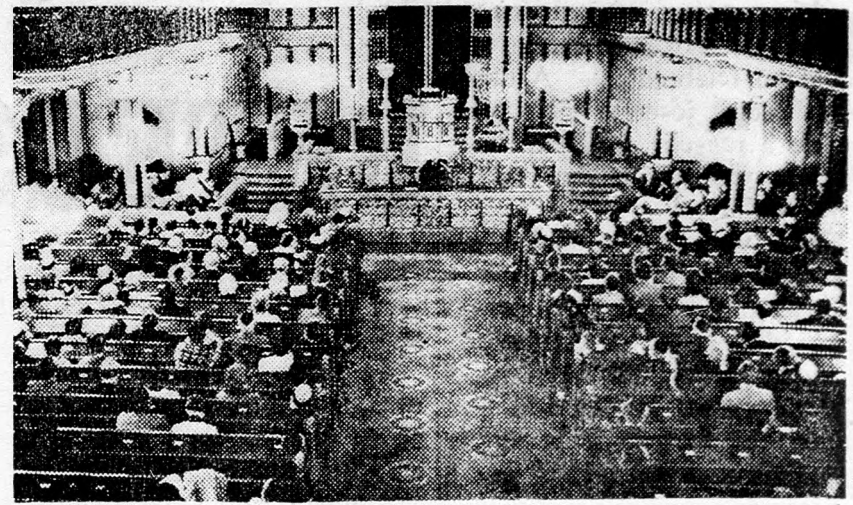
Robert Arnov, a Zsidó Távirati Iroda igazgató tanácsának elnöke közölte, hogy Martin T. Fux személyében új igazgatót nevezett ki az intézmény élére. Az új igazgató Newark városában született és New Jersey államban kezdett közéleti tevékenységet, amely később országos jellegűvé vált. Számos zsidó intézmény vezetője és évekig New Jersey állam közoktatásügyi bizottságában is működött. A STA élén William Landaut váltja fel, aki 1973-tól töltötte be a feladatot.

ZSIDÓ GYERMEKMŰVÉSZEK KIALLITÁSA NEW YORKBAN

New York városa kiállítást rendezett a zsidó iskolahálózat növendékeinek művészi alkotásából. A gyermekek festményeket, szobrokat, fényképeket és kézimunkákat állítottak ki. Az előkészületek a kiállításra több mint egy évig tartottak és részt vettek bennük a növendékek, valamint a rajztanárok és a tudományok oktatói. A gyermekek főként a Bibliából merítették témáikat.

25 ÉVES A ZSIDÓ RÁDIÓMUSOR WINNIEPEG-BEN

Nemrég ünnepelték a kanadai Winnipegben a zsidó rádióadás működésének 25-ik évfordulóját. Winnipeg nagyságra a harmadik zsidó központ Kanadában Toronto és Montréal után. Az ország zsidó lakossága 315 ezer és ebből 25 ezer él Winnipegben. A rádióadás hetenként egyszer, vasárnap délután működik

Rabbi Louis Jacobs tartja meg előadását a stockholmi zsidó hitközség zsinagógájában, a Zsinagógák Világtanácsa európai kongresszusának megnyitása alkalmából.

(Idé et Media, Stockholm, felvétele)

KÖVETELIK WAGNER KIADATASÁT

A náci táborok menekültjeinek braziliai szervezete élesen tiltakozott az állami hatóságoknál amiatt, hogy a bíróság hozzájárult Franz Gustav Wagner náci bűnöző, a szobibori megsemmisítő tábor volt helyettes parancsnokának szabadlábra helyezéséhez. Wagner, akit sokezer zsidó meggyilkolásával vádolnak, Nyugat-Németország, Lengyelország és Izrael is magának követeli, de a braziliai kormány még nem döntött. Egyelőre egy szanatóriumban tartózkodik.

A DÉLAFRIKAI ZSIDÓK BÜSZKÉK ISKOLAIKRA

„A délafrikai zsidóság büszkesége a nagyszerű közoktatási hálózata, amely az utóbbi években jelentősen növekedett” — közölte Izi Sáhár, a délafrikai cionista mozgalom ismert aktív tagja, aki Capetownban a héber nyelvet terjesztő szövetség elnöke. Sáhár, aki 1934-ben Litvániából menekült Délfrikába, évente 2-3 hónapot tölt Izraelben. Elmondta többek között, hogy a johannesburgi Dávid király iskolának több ezer diákja van, míg Capetownban, ahol két zsidó iskolát egyesítettek, 2000 diák tanul ebben az intézetben. Ipari iskolát is fenntartanak. A héber

nyelv kötelező tantárgy minden iskolában és a növendékek folyékonyan beszélnek héberül. Dél-Afrikában 120 ezer zsidó él, 50 százaléka Johannesburgban, a többi más városokban. A délafrikai zsidóság három angol nyelvű és egy jiddis hetilapja van. A „Bárkáj” című héber napilap, amely 45 évig Johannesburgban jelent meg, 2 évvel ezelőtt beszüntette működését, amikor szerkesztője, Jákov Rubik elhalálozott.

MEGSZÜNT EGY JIDDIS LAP MONTEVIDEÓBAN

A „Hájnt” című jiddis nyelvű napilap, amely sok éven át jelent meg Montevideóban, Uruguay fővárosában, néhány hónappal ezelőtt megszüntette működését. A lap bezárásának oka főleg az volt, hogy nincsenek jiddisül tudó nyomdászok. A montevideói zsidó hitközség részéről most erőfeszítések történnek, hogy most legalább hetenként kétszer megjelenő jiddis lapot adjon ki. Az egyetlen zsidó újság most Uruguayban egy spanyol nyelven megjelenő cionista hetilap. Volt, amikor az uruguayi zsidóságnak 3 jiddis napilapja és egy hetilapja volt. Az egyik a zsidó kommunista párt szócsové volt. Uruguayban 50 ezer zsidó él, 90 százaléka Montevideóban. Nagy zsidó iskolahálózat működik az országban.

ÚJ KELET USA

Szerkesztés, előfizetés és hirdetés ügyekben felvilágosítással szolgálunk.

COLEMAN KÁLMÁN KAHANA

619 E. 2nd Street

Phones: Brooklyn N.Y. 11218
633-0543 - 633-0564

RISHON CELLAR

A HÍRES BÉCSI ÉTTEREM. Ideális hely üzleti és családi étkezésekre. Eredeti bécsi ételek, bécsi szlehet borjűhűsítő, „Eszterházi” szteik. stb. — Szombaton sólet és kiske.

● Minden kedden és pénteken Berger Sz. Ducl ismert zongoraművész és Karsteln Alexander hegedűművész zenélnék.

TEL-AVIV • Allenby 11. tel. 55834

EZALKALOMMAL JELENTŐSÉGTELJES MÓDON CSAPKOD A DOLFIN A FARKÁVAL

A Dolfin B.M. vállalat új cikke:

A NYLON BÉBI ALSÓNADRÁG, A LEGMAGASABB AMERIKAI MINŐSÉGBEN ÉS NIVÓN, ÉS A LEGOLCSÓBB ÁRON.

Kizárólagos az országban.

Csodás, virágmintás színek * Különböző méretek, exkluzív csipkével.

KÖNNYŰ, KENYELMES ÉS SZÉP — A CSECSEMŐNEK ÉS AZ ANYÁNAK

Kérje országszerte a jobb üzletekben és gyógyszertárakban

Kizárólagos terjesztő: Slomo Reiss, telefon 03-783430

DOLFIN B.M.

BNE-BREK, HÁJARKON U. 8., P.O.B. 2010.

Ifjú szerepe Min momra a bará nyok. házak, étterme ingkés mester pal. M akartan volságr csak ri

Aztá a vége amikor ott nem láttam, ismertem maeam. És a temben. Mive tek, al minden közlem lékeket, hez ho azokkal akikkel Márped közös e minden. „Az csak a ja G. B. „Az orv művébe Bizonyi nyelven a barát lansáár Akire ezerszer soha se szándék gát onni dig még. Mivel állandó ló kape ható fe az nem nem éri megerőli

SZOMBATI SÁNDOR BRUSSZELI LEVELE:

ADASSÉK A LEVÉL

Ifjú koromban a posta igen kis szerepet játszott életemben.

Mindenki, aki fontos volt számomra, kéznél volt. Családom, a barátaim, munkahelyem, a lányok, a színházak, mozik, kávéházak, sportpályák, könyvtárak, éttermek, klubok, iskolák, az ingkésítő, a csizmadia, a szabómester, a búr, a búr, a búkalappal. Mindenki. Akivel beszélni akartam, az egy kisszakasznyi távolságra volt tőlem, telefonálni is csak ritkán kellett.

Aztán elérkezett életemben az a véget soha sem érő korszak, amikor mindenütt vagyok, csak ott nem, ahol a napvilágot megláttam, ahol az ételek ízet megismertem, a virágok illatát először magamba szívtam.

És azóta fontos a posta az életemben.

Mivelhogy azok, akiket szeretek, akikkel egyvadású vagyok, mindenfelé lakoznak, csak nem a közlemben. „Az ember az emlékeket eszi”, írtam egyszer. Ehhez hozzátettem: az ember azokkal érzi a legjobban magát, akikkel közös emlékei vannak. Márpedig azok, akikkel nekem közös emlékeim vannak, a világ minden táján élnek.

„Az én barátságom, Doktor, csak a halállal ér véget” mondatja G. B. Shaw egyik figurájával. „Az orvos dilemmája” című színművében. Így vagyok vele én is. Bizonyított erre, hogy két francia nyelven megjelent regényem is a barátság szépségéről, halhatatlanságáról szól.

Akire én egyszer barátságom ezerszemű hálóját kivettem, az soha nem kerül ki belőle, hacsak szándékosan ki nem rájga magát onnan. Erre, szerencsére, eddig még nem volt példa.

Mivelhogy az ember nem lehet állandóan úton, a barátokkal való kapcsolat csak frás útján tartózkodhat. Aki nem akar írni, az nem szeret eléggé. Akinek nem éri meg a barátság azt, hogy megerősítse magát és körmöljön.

borítékozson, felbélyegezzon, postázzon, az nem is érdemli meg a barát nevet.

Szép név ez.
A barát választott testvér.

Hosszú éveikig nem írtam magyar nyelven. Ugy értem: nem publikáltam anyanyelvemen. Aztán, csodával határos módon kimenekítettem Magyarországról a drága Mamát. És hogy vele is közölhessem élményeimet, kalandjaimat, s mindazt, amit életemről és a világról gondolok, tékozló fiúként, visszatértem.

És a drága Mama hálás is volt érte. Sokszor kérte:
— Irjál már valami szépét, nekem...

És írtam. És sírok. Mivelhogy én tovább írok, de már nem neki. Egy bizonyos márciusi napon abbahagyta az olvasást.

A gyerekekből levelek lesznek. Éveken keresztül az egyedüli kapcsolat, ami közte és köztem fennmaradt, azok a levelek voltak, amelyeket én írtam neki és amelyeket ő juttatott el hozzám.

Ez a sorsa minden anyának, akinek gyermeke száműzöttetett. Az idegenségben, az elszigeteltségben, a társatlanságban, egyetlen vigaszom a posta volt. Alig vártam a leveleket, amelyekből a Mama és barátaim szóltak hozzám.

Egészen az elmúlt évekig naponta négyszer járt Belgiumban a posta. Reggel hétkor és tízkor, délután kettőkor és hatkor. (Ma már csak háromszor jár: kétszer délelőtt és egyszer délután.) Ami azt jelenti, hogy egész nap reméltem. „Mindig a következő „menetre” reméltem a jó levelet. Este azzal aludtam el, hogy másnap reggel találom majd ládámban az élető üzenetet. És így tovább.

A levél nem csak üzenetet jelentett, hanem identifikációt is, amire a száműzöttnek rendkívül nagy szüksége van. Igazolja az azonosságát. Bizonyítja azt, hogy az ember voltaképpen nem az,

akinek jelenleg látszik, — hanem más, külön személy. Az az én, aki a brüsszeli vágóhídon, télvíz idején, a dísznövelekből az ürüléket kimossa, nem azonos azzal, aki nemrégiben még diplomáciai autón közlekedett és sofőr ült a kormánykerék mögött. Ez a skizofrén állapot csak úgy tartható fenn, ha az ember önszemével olvassa barátai levelét, amelyben a jobbik, ápoltabb, társadalmilag magasabban élő, tehát a volt szemlélyhez szól. Nem ahhoz, akít az előmunkás trágár tréfaival „szórakoztat”, s akinek a durvánszött pu lövér véresre sérti a nyakát.

Ha valamit megtanultam az az, hogy az élet legnagyobb megpróbáltatásai: betegség, nyomor, egyedüllét, megalázás, csak úgy viselhetők el töretlen lélekkel, ha az ember bizton tudja, hogy mind ez csak átmeneti állapot. „Nur eine Übergangsperiode”, mint azt igen művelt nagynénem mondani szokta. „Csak átmeneti periódus”. De ahhoz, hogy az ember ezt el tudja hitetni magával, nem elég az önszuggesztió, amelynek hatása időről időre a kétség örvényeibe omlik. Hátha csak álthatom magamat? Hátha nem is az vagyok, aki nemrég még úr volt, rendelkezett, aláírt, megengedett s megírtott? Hátha más volt az, aki a hatalmasok asztalánál evett, akinek keresték kegyeit?

A nevem sem volt ugyanaz, az igazít nem szolgáltattam ki, egyszerűen Jean-nak hívtam magamat. „Mit bánom én, mi sérelmem éri Jánost, hiszen én Sándor vagyok. Voltam és leszek”, biztargattam magamat, motyogva.

Néha megfordult eszemben az a gondolat, hogy barátainnak, akik a zsarnokság börtöneiben nyögtek, sokkal jobb sorsuk is van, hiszen semmi kétség indenitásuk fölül.

Fogolytársaik nevükön szólítják és becsülik őket mártíriumukért. Engem senki sem becsült, miközben a büzös ürüléket kapargattam gumikesztyűsen. Az orromra nem húzhattam kesztyűt, — vagy orrtűt? — szerencsétlenségemre — mindig finnyás ember voltam. Irigyletem patológus barátomat, akinek a végyszerek elvették szaglőérzékét, őt nem zavarták meg az illatok, szagok. En ott a vágóhídon munkát végeztem, mint a többiek és látszólag semmelyünk sem hoztak ki ide fegyveres őrizet alatt. Kivülről figyelttem magamat, valóságban ott láttam magamat, igazi éneget, a széles üvegablak mögött, s még fel is tűnt a széles páralabda, amely számmal szemben az üveglapon keletkezett. Ma már azt hiszem, hogy csakis annak a páralabdának, lázas lehelletemnek köszönhetem, hogy túléltem. Dehát ez más üveglapra tartozik, s akkor kerül majd sor rá, amikor, — egyszer! mikor? — megírom életem izgalmas és változásokkal teli történetét.

Amint hazatértem este és levelet találtam a ládában, megszünt a bűz. Nem éreztem többé a dísznövelek fojtogató szagát. Megcsapott a múlt mennyéinek tűző illata. Anyám írt, húgom, öcsém, vagy barátaim valamelyike. Jóska, a szegények költője, olyan nyomorból szólított, hogy nem teltt neki levélre: egy levelezőlapon, pinduri betűkkel közölt velem sok mindent. A nagy-hírű író, aki kamaszkoromban kegyeibe fogadott, biztosított örök barátságáról. „Ha olyan maradsz, mint voltál”, tette hozzá, „mivelhogy én nem változtam”.

Ezeknek a leveleknek köszönhetem, hogy nem merültem alá, hogy nem változtam, hogy élni és nevetni tudok ma is.

LONDONI LEVEL

Kis kor-kórtan

Minden életkornak megvan a maga öröme, mondta réges régen egy magát gondolkodónak nevező ómokfutó. Az persze nem juthatott eszébe, hogy közben gyökeresen megváltozik a világ, az életkorok eltolódnak, és a mai fiatalok már öregen születnek. — Egyetlen példával szeretném állításomat alátámasztani, mert úgy érzem, érdemes megemlítenem annak a hét éves kislánknak az esetét, aki az iskolából, a szexfelvilágosító óra után hazament, odadt a jótételező elöl és a következőket mondta:

„Most már tudom, hogy ezt a dolgot csinálják. Azt is tudom, kik csinálják, azt is tudom, hogyan csinálják... Most már mondjátok meg végre: miért csinálják?”

Hangsúlyozom: a kérdést egy hét éves kislán tette fel. Tíz évesen már eszébe sem jut ilyesmit kérdezni. 13-14 éves fejjel pedig ő magyarázza meg drága szüleinek a szóbanforgó ősi tevékenység pikánsabb részleteit.

Az életkorok tehát alaposan eltolódiak! Vannak azonban jelenségek, amelyek ösidők óta nem változnak. Ide tartozik az életkor bevallásának kérdése. Ezen a területen semmilyen változás nem történt, az életkor ma is, éppen úgy, mint régen, önmagába vissza tért görbe vonal.

Ezt úgy értem, hogy a 14-15 éves lány is, öregit már magától. Manapság ez könnyebb, mint régebben volt, a mai fiatalok jövél fejlettebb, egy 14 éves lánynak igazán egyszerű 18 évesnek mondania magát, senkinek sem jut eszébe formái okokból ellenvetést tenni. Az ifjú nemzedék tehát igyekszik korosabbnak mondani magát, éppen úgy, mint régen...

Azután eljön az a bizonyos életkor, nőknél általában a 30, férfiaknál a 40, amikor általános lesz a fiatalítás. Van egy régi mondás, amely szerint egy nő életében az a legszebb tíz év, amely a 29. és 30. életéve között telik el. A mondás kitűnő, annak ellenére, hogy nem én találtam ki.

Nem véletlen, hogy a történelem nem jegyezte fel annak a tökelitűtött egyének a nevét, aki először jött rá arra, hogy műlik az idő. Bevallottan, vagy nyíltan, de nagy általánosságban a negyvenedik életév betöltése után, mindenki kezd idegenkedni az öregeidéstől. Saját magának persze magyarázza, hogy hála Istennek, ő, egészen véletlenül azok közé

a szerencsések közé tartozik, akik nem öregszenek!

A leleményes embert természet aránylag hosszú időn át ki tudja tolni a korosodást. A nők egy része varráshoz folyamodik; valamelyik neves arcsebészettel felvarratja ráncait. A férfiak pedig megmagyarázzák magúknak, hogy az öszülő halánték és a barázdált arc a duzzadó hímmeműség fiatal nőket csábító jelképe.

Am aztán, úgy a nyolcvanas életek elején, a nőknél már nincs mit varratni, a férfiaknál nincs többé öszülő halánték, mert

kopasz fejen semmi sem öszül. És ekkor bezárul a kör: az idős egyén elkezd... öregíteni magát, pontosan úgy, mint teenager korában tette. Micsoda remek védekezése ez a természetnek! Ha egy 80 éves nem tud 25-30-nak látszani, akkor legalább azzal vág fel, hogy most töltötte be 90. életévét, mit szólnak hozzá, milyen friss, fürgé, hogy ne mondjam virgonc. És az emberek valóban álmélkodva ismerik el, hogy egy nappal sem látszik többnek — nyolcvannál.

VAJDA ALBERT

SZINÉSZEK, MŰVÉSZEK, IRÓK (II)

A JET

Jó néhány évvel ezelőtt Vadnai László, a kitűnő zsidó színműíró, aki a nagyszerű Hasek és Sajó párpajelenetek szerzője volt, Izraelben óriási sikerű előadást tartott. Vadnai igazán szép karriert futott be Hollywoodban. Nem kevesebb, mint 38 forgatókönyvet írt ottani munkássága alatt. Már az is érdekes és meglepő volt, hogy felfigyelt rá a filmgártás egyik fejedelme, a zsidó Mayer, aki a Metro - Goldwyn - Mayer filmgyár igazgatója volt. Az igazgató Budapestén járt, nem tudni ki től hallotta Vadnay nevét, de az író egy napon levelet kapott, amelyben kéri, három nap múlva jelenjen meg a filmszászár előtt a Ritz szállóban. Vadnai alaposan megjegyezt, mert egy szót sem tudott angolul. Egyik barátja beajánlotta egy angol tanárhoz, aki állítólag három nap alatt megtanítja angolul. Használt, nem használt az oktatás, végül is Vadnai egyik lábáról a másikra állva, ott várakozott a Ritz-lakosztály előtermében, hogy a titkár bejelentése nyomán belépessen a nagy férfiú szobájába. Végül a titkár visszaöött és intett, hogy bemeheg. Vadnai belépett. Egy nagy kövér ember állott előtte hosszú alsónadrágban. Az író remegő hangon, minden angol tudását összeszedve mélyen meghajolt és így szólt:

— Aj em László Vadnai.
Mire Mayer egy székre mutatott és mogorván így szólt:
— Setzen Sie sich!

Igy kezdődött az író amerikai karrierje. Sok-sok idő múlt el azóta, lezajlott a második viagháború, Vadnai keresett szcenárium író lett és Beverly Hillsen volt villája, de mindig jó zsidó volt.

Ebben a pillanatban a gép légszákba került, jó ötszáz métert zuhant, amíg újra egyensúlyba került. A tálcán minden üveg felborult, az amerikai, aki közben odaállt mellénk, hogy jobban hallhassa oktatásomat, hanyatesett. Nagy keservesen feltápász kodott, hátát szorongatva, dühös képpel rámbámult s nyögve kérdezte:
— Hogy hívták azt a pasast?
LADÁNYI LÁSZLÓ

«LEOPARD» BORKARÁTOROK

Készen és rendelkezésre — Kabátok meg-hosszabbítása — Exkluzív modellek — Gyári árak
TEL-AVIV * HANEGEV 8.
(Hásáron sarok, Tácháná Merkázit)
a Chevrát Háchásmállal szemben
Telefon: 26 56 71

SALON KAVOR S. HAIMOVICI

SZINES TELEVIZIÓ?

E HÓNAPBAN SALORA AKCIÓ

- * Nálunk kiválaszthatja az Önnek legmegfelelőbb televíziót a rendelkezésünkre álló készülékek közül.
- * Bemutatjuk Önnek a színes adást a nap minden órájában.
- * Mi vagyunk Tel-Aviv legnagyobb és legmegbízhatóbb szalonja
- * Azonnal szállítjuk a színes televíziót

JUTANYS ÁRAK
KÉNYELMES FIZETÉSI FELTÉTELEK
„EGYÉNI BEHOZATAL”

109 ALLENBY Rd.,
TEL AVIV
PHONE:
61 55 22 - 61 32 45

GÁLEJ ZONAR AKCIÓ A 10 ÉVES JUBILEUM ALKALMÁBÓL 504.- IL

Alvás F. reggeli, ebéd vagy vacsora turistának

A szálló orvosa — borspecialista, vendégek rendelkezésére.

הזמנת מקומות: ת"א שדי' רוטשילד 66
טל' 625955. 615398
טל' 97848. 057-90851/2/3/4
סדום: טל' 294-5

UJ KELET USA DAN

Szerkesztőségi, előfizetési és hirdetési ügyekben felvilágosítással szolgál

COLEMAN KÁLMÁN KAHANA

619 E. 2nd Street

Phones: Brooklyn N.Y. 11218
633-0543 — 633-0564

AZONNAL JELENTKEZZENEK:

Név	Szül. év
MOLDOVAN ZOLTÁN	1929
ESZTER BLUM	1922
SCHWARTZ FERENC	1923
WITZ ZOLTÁN	1932

Jeruzsálem, POB. 1225, kártérítési ügyekben

TELKEK Rison-Lecionban!

A Country Club melletti telken, Remez u., csoportot szerveznek, felosztott magán-telek közös rendezésére, amelyen még nem lehet építkezni.

190.000 IL részvevőnként

Csodás táj: Elegáns, fejlődő környék. Részletfizetési lehetőség. Részletek: ELGAVIS B. M., Tel-Aviv, Bét Klál, II. em., (T.A. mozi mellett), tel. 03-292813

לפרטים אלגביש בנ"ח
תל-אביב, בית-כנל קומה 12
(ניד קונועה"א) טל. 03-292813

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA
ELŐADÁSOK KEZDETE
4.30 — 7.15 — 9.30

ALLENBY: A harcosok csoportja
BEN JEHUDA: Rohanás az életért
CAFON: Vegyék elő zsebkendőjüket
CHEN: Bulldozer a nevem
CINEMA-1: Jimmy Hendrix é!
CINEMA-2: Hazatérés
ESZTER: Az állat és az ember
GÁT: A kutyás ember diadala
DEKEL: A „Vidámak” ketrece
GORDON: Spiedermann újra út
DRIVE IN: Szélhámosok a titokzatos kastélyban
HOD: Uttörő fordulat
LIMOR: Nyár előtt
MATMID: Vágyak szállodája
MAXIM: Hollywood kedvencei
MOGRÁBI: A szarvasvadász
OFIR: Jimbuck
ORLI: Film, film
PÁRIZS: Esküvő
PEER: Agatha
SÁCHAF: Állandó partnerek
STUDIO: Szerető
TCHÉLET: Mennyben töltött napok
TEL AVIV: Moonraker

VIDEOKOL 77

SZINES és FEHÉR-FEKETE TELEVIZIÓK JAVITASA ÉS ÉVES BIZTOSITAS

mindentféle televízió számára
Privát antennák felszerelése
783828 • 785289

- * Finom gumiharisnyák
- * Ortopéd fűzők
- * Könnyű lúdtalpbetétek
- * Sérvkötők

ORTHOPEDIA „LABO”

Haifa, Arlozorov u. 8.

Keresünk Haifán

gyakorlott **BRILIANS BEFOGLALÓT** állandó munkára, kitűnő fel-tételekkel. A megfelelő, nem városbelinek lakás biztosítva Haifán.
P.O.B. 4364 HAIFA
Titoktartás biztosítva

Megboldogult drágánk

FOGEL MOSE מ"ר

elhunyának slosimja leteltével elzarandokolunk sírjához, ahol

AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATAST

tartunk 1979 augusztus 26-án - ג' אלול תשל"ט - vasárnap d.u. 15.30 órakor a tibériási temetőben.

Autóbusz indul a gyászhatótól, Merkáz Bááláj Meláchá, d.u. 15.15-kor.

A CSALÁD

UJ KELET

REJTVÉNYPÁLYAZATI SZELVENY

38

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

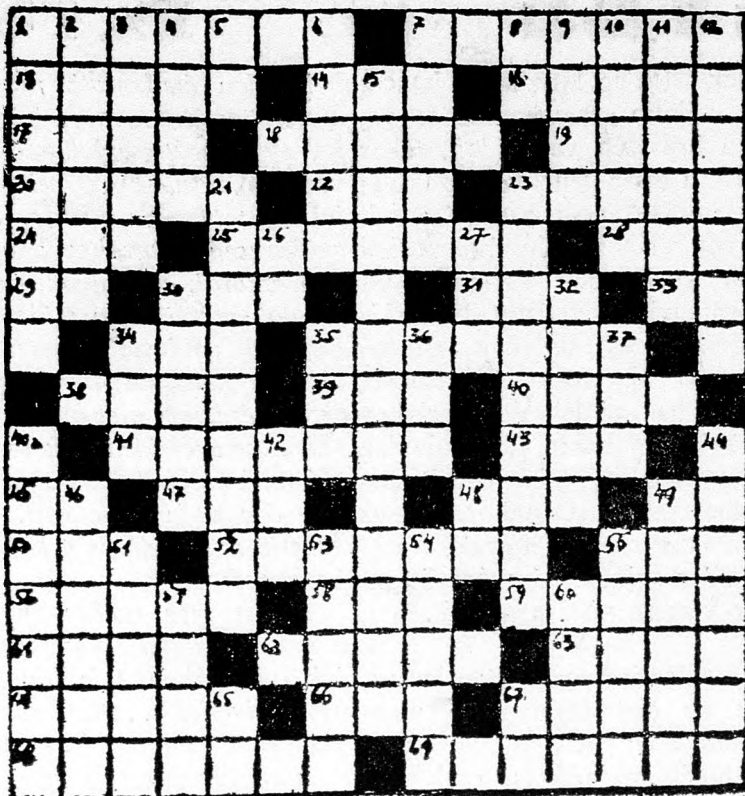
1979 augusztus 1-től

1 havi előfizetés az UJ KELET-re

173.- IL értékőbbslet-adóval.

Kérjük előfizetőinket, hogy a esedékes összeget az új áro- izessék be. A kiadóhivat-

PÉNTEKI KERESZTREJTVÉNY 38

VIZSZINTES: 1. Fata Morga- na, 7. Szent folyó Indiában, — 13. Vissza: héber férfinév, — 14. EFE, 16. szemekkel vigyáz rá, 17. Szavazóláda, 18. Német képesújság, — 19. Oroszországi nagymama, 20. Az Égei-tenger szigetvilágának gyűjtőneve, — 22. Latin én, 23. „Pedig még legény- toll sem pehelyzik ...” (Toldi egy sora), 24. Délamerikai Pio- nerek Egylete, — 25. Gyapjú az eledele, 28. Magyarországi nyaralóvároska (liget), — 29. Rokon- magánhangzók, 30. Meghitt hely, 31. Tagadást jelent, 33. Csecsemő „ének”, 34. Rekedtségnél haszná- náljuk, 35. Profétáné volt, — 38. Vissza: halogén elem, 39. Nem olvasó, — 40. Kisebbségi néps- csoport, 41. A kelte, — 43. Aha testvérszáva, 45. Házi állat, 47. Az a másik, 48. Osanya, — 49. Csendben köt, 50. Kis ... áll a nagy Duna mentében, 52. A világ ura, — 55. Evezőlápat angolul (OAR), 56. Izraeli férfinév, 58. Névelős állóvíz, 59. I. pótlással, indiai politikussó, 61. Frigy, — 62. Automata gyorstűzélő, — 63. ... meal (zabpehely), — 64. Már nem vagyok szomszjas, 66. Arnold fele, — 67. Vissza: estély, idegen szóval, 68. Ritka elem, száma 41, — 69. Fonáláról híres mitológiai hölgy.

FÜGGŐLEGES: 1. Római papok és kelta mágikusok neve, — 2. Agenor föníciai király leánya a görög mitológiában, 3. Volna, 4. Kötőszalagjai, 5. Néma basa, 6. Trópusi diófajta, 7. Vissza: csavar, héberül, — 8. Nátrium, — 9. Gorbál (Asaf) megnémulva, — 10. Egyenlő idegen szóval, 11. Japán autómárka, 12. Csendőr, — 15. Nejérel lehangoló balladát írt Villon, 21. Falusi ember teszi a nagyvárosban, — 23. Skót város lakója, 26. Bászán királya, 27. ... kapa, nagyharang, — 30. Apácák hotelje, 32. Mondja ... miért oly bús? Olcsóbb a hal, mint a hús! 34. Pusztulás, héberül, — 35. Udi betűi, keverve, 36. ... constrictor, 37. Vietnámi város, 40a. A bőr sötétszínű pigmentje, 42. Kopasz, 44. Német utca, — 46. Jóindulatú, 48. Alá, 49. Papír féle, 51. Ilyen volt a Chulá is, — 53. Vissza: neves író, 54. Súly- egység, 55. Atnyújt, 57. E — ló- csemege, 60. Rémes, kellemetlen, héberül, 65. Te meg én, — 67. Magánhangzók.

Beküldendő:
Vízszintes: 1, — 7, — 69
Függőleges: 15, — 21, — 23

A 37. sz. pénteki keresztrejtvény helyes megfejtése:
Vízszintes: 7. KRISHNA, — 68. AZTEKOK, 69. NANKING
Függőleges: 15. SZELMALOM HARC, 1. GYLKOSTÓ, — 40/a KENYATA

Nyereménykönyv:
Madách:
AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

Egyszintenciával bíró, jómegjelenésű **öcsém részére keresek jökinézésű FELESÉGET** 45-ig lakással.
Cím: Ajanovits Cháim, Eli részére, Tel Aviv, Bilu u. 6.

• ÜZLETI UT? • ÜDÜLÉS?
• TURISZTIKA?? • ROKONLATOGATÁS?

BÁRMILYEN UTÁZÁSI ÜGYVEL FORDULJON BIZALOMMAL

CITOUR
UTÁZÁSI IRODAHOZ
T.A., BRENNER 2.
(Allenby sarok)
Tel. 285959 * 281755

BESZÉLÜNK MAGYARUL
(Szerda délután zárva)

HOTEL GINOT JÁM, NATANJA ★ **HOTEL MÁRGOÁ, NATANJA**
Tel. 053-23007 Dávid Hámelech u. 9. Tel. 053-34434/5 Máchnesz u. 9.

- * A tengerparton, kertek közepén
- * Otthonos, közvetlen légkör
- * Kitűnő, kóser konyha
- * Beszélünk jiddisül, magyarul, románul, stb.

TELJES PENZIO HAZASPARNAK 1680 IL NAPONTA

Még néhány hely ros-hásánára. — Előzetes helyrendelést kérünk. A viszontlátásra

PÉNTEK

15.00: BÜVÉSZVILÁG (IV.)
15.25: A SZOMBAT FOGA- DÁSA
17.32: Arab film
20.05: A SZOMBAT BEKÖ- SZÖNTÉSE — Smuel Ávigdor Hákohén rabbi és Ávráhám Ferera énekes közreműködésével
20.20: HETI HIRMAZIN
21.20: MOST ÉS MINDÖRÖK- KÉ. James Johns bestsel- leréből készült film harmadik, befejező része.
22.55: KONCERT. Az 1979. évi Promenádsorozat egyik hangversenye: Grieg zongoraversenye Emil Gilelsz szovjet művész előadá- sában a BBC zenekarának kíséretével. Strojanszki 3. szimfóniájának rész- letei a londoni szimfoni- kus zenekarral. Vezényel: Colin Davis.

Iskolatévé

9.00: Ifjúsági magazin
9.25: A repülő szöveg. Arab műsor héber felirattal
10.00: Ifjúsági hirmagazin
10.40: Angol lecke
11.00: A cána — Dosztojevskii elbeszélése alapján
11.25: Rágógumi — Lea Náor és Náchum Heiman zenei szindarabja
14.00: Kirándulások
14.25: Részlet egy héber könyvből
14.40: Rajzolyjunk

SZOMBAT

18.02: RAJZFILMEK
18.33: UHTASOK ÉS TAI.ÁI MÁNYOK
18.45: Dalest (arab)
20.00: A SZOMBAT KIMENE TELE
20.30: MÁBÁT HIRMAZIN
21.25: SPORHTRADÓ
22.05: KRIMI-FILM
22.35: Egv mondat a Szentfrás- ból, hírosszefoglaló

A KITACHDUT OLEJ HUNGÁRIA

NATANJA
BNE-CION
Jelmploma Natánján a nagyttinnepi imá- dokozást az ideen is az ulám „Natan- já”-ban tartja. A jegyek kiosztása min- den délután 6-7 között az irodában Smuel Hánacv 34 alatt. A multévi nyelvtudajdonosoknak fenntartjuk helyit- set augusztus 26-tól szeptember 7-ig. A ki nem váltott jegyeket a további napokon osszuk ki.

AZ ARANYKOR KLUB

ROVATA
Levélcim: 11573 (P. O. B.) Tel-Aviv
VAGJA KI, TEGYE EL!

Pontos tagjainknak, barátainknak! — Válasz sok levélre, — érdeklődésre! — KIRÁNDULÁSI! Megfelelő jelentkezés ese- tén, nagyünnep előtti hangományos zarándokutat rendezünk JERUZSÁLEM- BE, az összes zsidó szenthelyek érintésé- vel!

Szeptember 12-én, reggel 8 órától, — a Babina-színháztól! — Lechtner Eli vezeti! (17-ik szeptem!) — Jelentkezés új klubhelyiségünkben, Kálischer u. 48, magas földszint, telefon vasárnap, kedd és csütörtök 3-5-ig, 56764, vagy reggel 8-tól 10-ig dr. Antal 861-785 (naponta). A helyek száma korlátozott! Az egyet- len kirándulás, magyaryelvű vezetéssel, — magyar nyelvű!
KÖNYVTÁRNYITÁS: kizárólag tagja- ink részére, — díjmentesen Vasárnap, — szept. 2-án, délután 3-tól fél 5-ig be- zárolás. — A betűtől — L betűtől (nép- kezdőbetű) kedd, szeptember 4, délután 3-tól fél 5-ig — M betűtől — végig! Kérjük a hivatalos órákat és a betűren- deli betartani!
Uj klubhelyiségünk címe: Kálischer utca 48, magas földszint, Telefon 56764. Félragadás (hivatalos órák) vasárnap, kedd, csütörtök 3-5 óráig.

1979 augusztus 24, péntek
5739 Elul 1

I. MÜSOR

7.07: Reggeli koncert, 10.45: Művelődés, 11.10: Dalok, 11.15: Az izraeli törzsek kincseiből, — 12.05: Zeneműsor, 13.00: Déli hangverseny, — 14.10: Gyermek- műsor, 15.00: A szombat köszön- tése, 16.05: Klasszikus kívánság- hangverseny, 20.05: Péntek esti hangverseny, 22.05: A muzsák világából, 00.10: Zenei miniatü- rök, 00.15: Vers, — Hátikvá.

II. MÜSOR

6.12: Zenei óra, 6.52: Műsor- ismertetés, 7.00: Hírek és hír- magazin, 7.55: Zöld fény, 8.10: Jó reggelt! dalok és jelenetek, — 9.05: A műsor folytatása, 10.05: Itthon, 11.05: A műsor folytatá- sa, 12.30: Sport összefoglaló, — 13.05: Hírmagazin, 14.10: A hét végén, 16.05: Kulturális és művé- zeti hírek, 16.10: Ez ami érde- kel, 17.05: Hírmagazin, — 19.05: Heti hírosszefoglaló, 20.10: En és az imám, 21.05: Spanyol románc, 21.35: Jiddis dalok, — 00.10: A zsidó dal alkotói, Jehoram Gáon felléptével, — Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

6.10: Reggeli koncert, — 7.07: Szombat előtt, 8.05: Reggeli hír- magazin, 9.05: Vidám műsor, — 11.05: Az anya hangja, 12.05: Hétfégi műsor, — 14.30: Gyöngy- szemek, 16.05: Irodalmi rovat, — 17.05: Helyzetkép, 19.05: Szom- bat esti hangverseny, — 22.05: Hangjáték, 2.00: Hírosszefoglalás, 3.00 Rövid hírek, 4.00: Rövid hírek, 5.00: Rövid hírek, 5.05 Hajnali zene.

1979 augusztus 25, szombat
5739 Elul 2

I. MÜSOR

7.11: Könnyű zene, — 8.05: Reggeli hangverseny, 9.00: Tudom- mányos előadás, — 9.25: Zenei találósverseny, — 10.05: Kamara- zene, 11.05: Hangjáték, — 12.05: Mi történik a zenében, — 14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 14.05: Hangjáték, 20.05: A rádió zenéi színpada, 23.00: Szlicht spenél zsidók nigunjára, 0.03: Könnyű és klasszikus hangverseny, 1.10 Vers — Hátikvá.

II. MÜSOR

7.00: Könnyű zene, 8.10: Veg- yes műsor, 9.05: Uj hangleme- zek, 10.05: A nagyvilágban, — 11.05: Hangverseny, — 12.05: Bűnös hanyagság, 13.05: Ki, mi- kor és hol? — könnyű szórakoz- tató műsor, 14.10: Beszéljenek a melódiák, 15.05: Sportmagazin, 17.05: Irodalmi sarok, 17.10: Az én hazám, 18.30: Sporthírek, — 19.05: Heti híradó, 20.10: T'nách részletek, 20.20: Vegyes meló- diák, 20.45: Sportösszefoglaló, — 21.05: Közéleti gócpont, — 22.05: Hámávidil és Melavé Mál- ká, 23.05: Ami az újságcímeink mögött van, 00.48: Mese, 01.10 Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

6.10: Reggeli zene, 7.07: Köz- lekedési problémák, 9.05: Izraeli nyár, 11.05: Meleg és izletes, — 13.05: Dal üdvözetekkel, 14.05: Sportmagazin, — 17.05: Esti hír- magazin, 17.45: Sporthírek, — 19.05: Modern könnyű zene, — 21.35: A mi dalaink, 22.05: Sze- ressük a zenét, 23.45: Éjjeli hír- adó, 00.05: Éjjeli madarak, 2.05: Nem megyünk aludni, 3.00: Hír- összefoglaló, 4.00 és 5.00: Hír- összefoglaló, 5.05: Reggeli zene.

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS-VÉTEL KÜLÖNFÉLE

VILÁNYBORQVAK — javító szolgáltatás és árusítás. — Csácskesz, Bialik 12, Rámát Gán, 736164.

VESZUNK régi butort, frizsidereket, televíziókat, szőnyegeket, felújításokat stb. 836315, 31845, 315485, Givatjaim.

TELEFONPOLCOK és asztalok, ruhák és fogsok, kilincsek és fogantyúk. T. A., Sheinkin 6.

KOHN vesz iroda és lakás butort, felszámolókat, órákat, antik tárgyakat, villamosági cikket, stb. 823585, 47596.

SAUL vesz hagyatékot, butort, frizsidereket, felújítás. 241574, este is.

HASZNALT frizsidereket! Házi és kereskedelmi, alkalmas javítás, eladás, cserél. "Kirus Levinzki", Sd. Har Cion 15. Tel. Aviv, Levinzki 90, sarak. Telefon 825554.

FIZESSEN 1.500 fontot, a fennmaradó összegét kényelmes részletre és a nap-számított feljlesztéssel a háztartás polgári öntet, amerikai gyártmányú réz sugar-felvezető. — Telefon: 03-858175, 03-842322, 02-272492, 04-733539, 04-527438.

FREDI vesz frizsidereket, butort, televíziókat, hagyatékot. Házhoz jön. 833866, Este 856362, 825510.

ERNEST vesz butort, frizsidereket, televíziókat, szőnyegeket és hagyatékot. Házhoz megy. 826323.

IZAK német televíziók modellválasztékban. Új órák meglepő árak! Tel.: 03-842664.

ELADÓ komplett fogászati rendelő: Silver, röntgen, ágy. 8-10-ig, telefon 03-720920.

HASZNALT frizsidereket! Házi és kereskedelmi, alkalmas javítás, eladás, cserél. "Kirus Levinzki", Sd. Har Cion 15. Tel. Aviv, Levinzki 90, sarak. Telefon 825554.

VESZUNK eladunk, eszünk mindent: Olcsón anyákat, lepedőket, párnákat, asztalokat, amerikai forrókocsi, ruházat, ajándékok. "Univers", Tel. Aviv, Allenby 27, nincsen.

MODERN, parisi modell, férfi és női parókák, kintő minőség, kézimunka, természetes fény, 300-400-kezes és fonatok. Jolion el. Szalon "Jolion", Allenby 93. Tel. Aviv, 290652.

KÖTELEZZEK magunkat 5 százalékkal kevesebbre, mint a legalacsonyabb ár az országban. Ron Electric, Stereo, Givatjaim, Sheinkin 54.

MAGAS árakat fizetnek izraeli és külföldi gyűjtemények. Judaika, iratok, antik érmék. Tel. 03-239025.

EGY FEHÉJ: Faliszkrény 12.950, — tiszta 1.950, — dupla aly matracokkal 5.950, — könyvtárral 795, — (Husai ásvak, Rehitej "Sém", Bugrasov 28, 03-290493).

ELADÓ "Kor-Oz" 11 frizsider, kitűnő állapotban. Tel. 807234, d. u. 5-től.

ELADÓ új "Nocturn" zongora. Tel. Aviv, Derech Ludd 209/20, Kiv. Hatájarány, este 8 után, Osnorat.

ELADÓ új, komplett, "Bela" fogorvosi fogorvos. Új órák a formalitások elintézésére az üzlet által. Tel. 03-25012.

ELADÓ Amcor 9 frizsider, kitűnő állapotban. Bné Brák, Tel. 785729, déli 33-tól.

KIARUSITAS! Vitrines asztal frizsider, szekrény frizsider — maidnem újak — olcsón! Tel. 827061, 825772.

KÜLÖNLEGES alkalom! Borakbátok, ajándékok, javítások, Engedélyes, nyári árak. — Tásak és útifelszerelések "Boron", Tel. Aviv, Allenby 40, tel. 59217.

MEG 100 év múlva is jó pénzt kap a nálunk vásárolt zongoráért. Tel. Aviv, Ron Hapszant, Allenby 99, Natanja, Hiedl 41, Musica Lithing, Haifa, Herzi-2001.

KIARUSITAS! Alkalmas, olcsón eladó menasszony ruhák. 16-tól 19-ig: 29481.

ELADÓ Austin Mini 850, nagyon jó állapotban. 1969, Tel. 03-334696, Chana, 16. kózzt.

UJ rolojtos szekrény, 2.45-2.25, két forma toalettszek, kb. 21.000. — Tel. 03-938273.

ELADÓ "Riga" zongora és kompresszor. Natanja, Ezorim 17/14, Schuster.

CORTINA 1978, automata, 1600, két, 20.900, utlelrol. Munkában 330071, ott-ban 846816.

ELADÓ jökaban lévő 72-es Westinghouse televízió. Erdéklödni: este 8 után 780333.

ELUTAZAS miatt eladók: pehelypáncsok, varrozóp, szőnyegeket és egyéb. Tel. 03-814708, szombat kivételével.

ELADÓ teljes fogászati felszerelés, kitűnő állapotban. — Telefon: 054-50775, 03-892395.

ALKALMAS új, csodás bárszék szalon garnitúra. Tel. 740383.

"YARDA", Dizenkoff 154, udvarban. Külföldi szoknyák, ruhák és anyagok ki-árúsítása.

ALFALANOS REMONT

03-285519. ALFALANOS remont — építés — csempé — márvány — konyha — felszerelés — szerelés — triszek — festés — tapéta. Nézz meg kész munkánkat. Balter, Bar Kochba 55.

AKCIO — kedvező áron triszek plusz vitrinek 5 éves felelősség. Martin, Tel. Aviv. 281663.

ARADI üdülésre burtozott szobák és lakások. Erdéklödni: tel. 03-783507, 03-701230, 03-8579307.

"BENI" szállítási szolgálat, lakások felújítását az ország minden részére felelősséggel, vásárolt háztartási és villamosági cikket. stb. 830090, 838367.

"MAGI-CLEAN" szőnyeg és burtozzat tisztítás otthonában. Poltiszttiszta. 03-930645.

RAFI Frizsiderfestés otthonában, minden színben teljes felelősséggel. — 03-65110, 02-221075, 052-33912.

MAGDA fogászati laboratórium vállalkozás protézis javításokat, fél óra alatt Nyugdíjasoknak 25% szaladék engedmény. Tel. Aviv Balfour 27.

A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumban expressz javítások fél óra alatt. Tel. Aviv, King George 5. Tel. 282420. — Nyugdíjasoknak 20% engedmény.

"IZAK" alapos takarítás és polnisz felelősséggel. Azonnali szolgálat. 791827, este 700763.

"SZELA" fegyirtés az edzőnek kivétel nélkül. Ervessz garancia. Fenyedli 197. Polish osztály. Tel. 473271, 425151.

"PEER" takarítás, polnisz fegyirtés irás kedvező áron. Telefon: 03-773954, azonnali kiszolgálás.

SRUTEJ CHITUIJ — dmszkrtás 275-32, szagmentes 325- és fű-fegyirtés. — Engedély: 186. Tel. 03-614572, 03-271625.

"HAMAVRIK" takarítás, polnisz és fegyirtés. Engedély: 2250, Garancia-ál, azonnali szolgálat. 03 763038.

"PORAT és "CARNIEL" szőnyeg tisztító és javító üzem. Tel. 03-824915, 03-824120. Szolgálat a vevő lakásáról.

RAMAT JOSEPHAN hirdetések az összes újságokban, ajándékok, filmek, vívítár rendezés "Divánál", Merkáz 37, 867862.

PLASZTIK festék 700 — szobánként, ajtólekozás 270 —, a tisztaság megőrzése. 809267.

ANGOL órák, audio-lineal műszerrel (Oxford), kis csoportokban, nyugdíjasoknak is. 03-233621.

SZOBÁ — és ajtófestés, frizsiderek és lakás felújítása, garanciával. 705249, — este.

AGGOKHABAN — a munkássági és nepjeleti miniszterium ajánlásával — meg néhány helyi munkés. Tel. 782104, 730698, 791600.

BAJOS, orosz tisztviselő

BAJOS, orosz tisztviselő, 30/160, hozzállt keres komoly célból. Rechovo, POB. 1178.

OROSZ olaj hozzáállt, lehetőleg turistát keres, 60-ig. Haifa, POB. 9452.

60 ÉVES romániai turistánál ismereteket keres házasság céljából. Levelek román, német, francia, angol, jiddis nyelven. Tel. Aviv, POB. 43006.

BAJOS, rendezett 30/165, özvegyasszony gyermekkel, komoly ember ismeretséget keres házasság céljából. Tel. Aviv, POB. 36350.

NYUGDIJAS, dolgozó özvegyember, jellemes, humorérzékkel, csak román feleséget keres 60-ig, lakással. Telefonra nem válaszol. Haifa, POB. 4347.

EGÉSZÉSGES, művelt, sportoló, munkakevélő özvegy nyugdíjas lakással és tőkével, egyedülálló nő keres kis háztartással. Tel. Aviv, POB. 45236.

ALLAS

KOTTAT olvasni tudó énekeseket és énekesnőket keresünk kórusba. Kérelmes munkafeltételek. Jelentkezés: Izraeli Opera, Tel. Aviv, Allenby 1, telefon 57227.

FOGTECHNIKUS keresünk munkára Németországban. Tel. 0049224174810, Pril.

ÖRÖKET keresünk műszakokba. Tel. Aviv, Ráandá, Herzlia és Cholon körzetében. Személyes jelentkezés személyazonosság igazolásával és két fényképpel: Ácsrád Hasomrim, Tpl-Aviv, Lilienblum 29.

ALEF — ALEF fodrászot keresünk egész, vagy félóra. Kifutó feltételek és fizetés. 03-790297, este 9-től.

"OFNAT SOSANA", Grünberg 28, keres szoknya-tártrókat, kintő szobákat és ruhavarrókat.

NYUGDIJAS házaspár szeretné keres 3-4 óra naponta. Tel. 03-851825.

METAPLETET keres d. u. 1665 aszszony (Bachiban). Tel. 18-tól 452142 — (Lengyel, angol, jiddis).

SZOLGÁLTATÁS dolgozókat. Givat Aljija, Jefeit utca 170, tel. 867180.

ENKLIZIV szénszappaló kézműves keres kintő díszítés, és egykorlattal bíró kozmetikusot. Személyes találkozás megbeszélésére várszámolt. Tel. 03-282917.

"UNION" cipőgyártó keres: felszerelés, készítőket, asztali munkásokat/munkés, talpvarrókat "Donpel" géhez, és általános munkást. Jelentkezés: Tel. Aviv, Bét Ovéd u. 13. (Hecák Száde 34, passzszon keresztül). Tel. 03-333497.

CHOLONBAN keresünk metápletet cseszmentes 6 óra. Hofmann, Avivim utca 6.

VARRODAKAT keresünk hatleddesek és ferrindarókok szabóságára. Export munka. 827869.

ASSZONT keresünk hetec szondozásra 8-tól délig. Tel. 1-4-ig, 288677.

METAPLETET keresünk könnyű munkákkal. Lederer, Bné Brák, Sáré 6.

MUNKÁSOT keres tel-avivi büfékben. 36 feltételre a megfelelőnek. Tel. 53499.

VILÁNYMOTOR tekercselőt keresünk. A megfelelőnek 10 feltétel. Tel. 03-930924, Borisz, 03-988687, este.

VARRÓT/NOT keresünk női konte-cióhoz. Állandó munka bent és otthon. Marcel, Allenby 81/a.

CHOLONBAN keresünk gyakorlatot, referenciákkal bíró metápletet 2 gyermekhez (5-1), 7-15.30-ig, pénteken 13.30 óráig. Tel. 842414.

GYAKORLOT metápletet keresünk referenciákkal, 9 bönáros gyermekkel, naponta 8 óra. Tel. Aviv, Gihoraj Jiszrael utca, 216729.

KERESUNK modellirozót részbeni munkára, varrónok overlockkal, ruhavarró otthon. 52380.

ELADÓT keres haluzlet. Jó feltételek. Tel. Aviv, Sheinkin 54.

NŐI DIVAT szabóság

NŐI DIVAT szabóság és varroda képzett szakosított kézmunkásnő. Telefon: 03-57875.

HÁZTARTÁSI alkalmazottat keres tel-avivi háztartás 4 óra 2-szer hetenként. 03-296777.

LAKÁS

LUXUSLAKÁSOK választéka eladó Tel. Avivban és környékén. "Rama" — 225529.

ELCSERELNEM 3 szobás Amidár lakásomat Kiren környékében, kintő vagy gtvár-sarott 2 szobás Amidár lakásra. 03-779411.

CHOLONBAN Árszonnal szemben eladó-kidő 3 szobás II em., rendelőnek, irodának. 03-833740.

ELCSERELNEM 3 szobás ház-sarót "Amidár"-lakásomat hasonló Tel. Aviv környékére. 03-833547, Káfetel Bónovember 19/10, Bét Jám.

3 SZOBÁS, II em. Herzlia szép helyén. 1.100.000 — Ibn Saprut 31/3.

HAVIBERBE 2 és fél szobás, szép, részben burtozott lakás Rámát Chében. — Tel. 748432.

KIRJÁT SALONBAN 3 és fél — szoba rakartart, földszint, zárt terasz 1.150.000. Tel. 828437.

IDŐS, írtól és jiddisül beszélő házaspárnak, vagy szolid 60-as nőnek, szoba, étkezősarok és oszkomfort. 03-822236.

KIRJÁT SÁRTIBAN, Cholon, eladó 3 szobás lakás, étkezősarok, lift, 16-tól 03-243496.

ELADÓ 3 + 4 étkezősarok, 76 négyzetméter, nagyon rendezett, azonnali, Cholon, Kirját Sáréban. 808373.

KIADÓ Natanja központjában egy-szobás bútorozva, egy étkező. Lehet turista. 03-957471.

CHOLONBAN kiadó bútorozott szoba, romlanul beszélő nőnek 849053.

ELADÓ 2 és fél szoba, IV. em., Bné Brák, Kirját Herzog, Mookovits, 783828, 5-7 kózz, szombat kivételével.

3 SZOBÁS (100) Tel. Avivban eladó/kiadó, 2 szobás kárműre. Tel. 04-85018, 03-223508.

KIADÓ szoba konyha használatú Tel. Avivban, Dizengoff Gordon környékén, csak nőnek 15-18-ig. 241496.

HERZLIAN háthébe ület teljes berendezéssel, bármely célra. 988480.

VISSZA nem tőro alkalom! Külcsenzert nagy étterem 4 szoba, parkolóhely és berendezés. — 800965, Kiv. Jazur.

ELADÓ Givatjaimban 4, telefonál, mérnöki irodának / orvosoknak / fogorvosoknak. 14 után: 763450.

ELADÓ bádogos műhely Gederán. — Goldmann, Mendele 8/2, Rechovo, 17 óráig.

HERZLIAN üzlet, berendezés cseme-gének: vitrin-frizsider, sláták és mélybütök, önkiszolgálás. Estelig kiadó. Tel. 03-988746, Házadviv 49.

ELADÓ, vagy betársulható megalapított evizentia üregek gondozására. 730698, 783404.

HAIFA

UJ KELET Vista Nostra, Nowiny Kurier, Letzte Najesz, Chadsosot Jiszrael, Násá Sztrána, JomJom, Sár 8 — appro-hírdetés rovata és az összes többi újságokba kereskedelmi és családi hirdetések felvétele a „Sáchar” hirdetőirodában. Haifa, Shapira u. 19, Tel. 662453; Nyitra naponta 8-20-ig. Este 29 óra után tel. 84267.

FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák, közvetítés, Hechaluc 22, tel. 538358.

KULCSZERT, örökáron és havibérbe. — Telefon 668613, Benis Szrnoviel. — Haifa, Hechaluc 7.

HAIFA! Kárpitos vállalat mindenféle kárpitos munkát. Régit újra cserél. — 04-236674.

RON optika — meglepő engedmények. A legjobb szemüvegek. Szakértés helyben. "Ron" mozi passzása, Hechaluc 67.

HAIFAI érem, érme és helyeg-központ. Eladás, vétel, tanácsadás és közvetítés. Hechaluc 22, tel. 538358.

FOGROTEZISEK készítése, expressz javítás, ójtás, stréit név. "ANS-BACHER". Haifa, Akiba 27/a. 04-664841.

VESZUNK használt butort, frizsider felújításokat, régiségeket. 04-662066/510356, 532861.

VESZUNK butort, mindentféle frizsider, felújítás és régiségeket. Tel. 04-643671.

VESZUNK régi frizsidereket jó áron, butort, felújítás. Haifa, 04-663018.

PERZSASZÖNYEGEK, gyári szőnyegek nagy választékban, eladás - vétel - cseré - szakszerű javítás. Berkovics, az Akko-Naharia taxialomás mellett, Haifa, Szidon 5 (Hánevium mellett). Telefon: 04-666779.

VESZUNK mindentféle tollat. Hívásra házhoz megyünk Haifa, Jaffa utca 131. Tel. 04-321086, Stern.

TARSAKODONOT keres bentlással időse asszony. 04-81071.

ELADÓ 3 és fél szobás, mint az 01. Kirját Jám, Tábor 2/11, Weingart.

DAVID fodrászat, Haifa, Herzlia u. 20, keres haladót és tanulókat. Jelentkezés a fenti címen.

UTAZÁSI ügynek keres külföldbeutazó bútorozott szobát a Suk Talmitot — nagytemplom környékén. — POB. 4496, Haifa, "51964" száma.

GYAKORLOT tisztviselőt/rot keresünk haifai cipőüzlet vezetésére. Telefon 03-231914.

VENNEK ékszerüzletbe megfelelő berendezést, jó állapotban. Haifa, POB. 4364.

TIZTVISELŐT keresünk a rovdárny szakmába. Haifa, telefon: 04-642256 — 04-87332.

ORÁST keresünk, "Diuk Seiko", — Haifa, Herzli 43, tel. 04-640724.

ELADÓ új, csodás, orosz zongora. — Tel. 04-643925.

HAIFAI órában lévő büfé keres befektetést napi 5 óra (nyitvatartás 10-15 óra). Haifa, 714427, este 723572.

ELADÓ Akiba utcán 2 és fél szobás, földszinti, szekrények. Haifa, 04-660598.

ELADÓ barna szalonbúfé vitrinrel, kitűnő állapotban. Tel. este 04-511784, — Haifa.

ELADÓ Haifa, Derech Háimón 01 4 szobás, tágas, legfelsőbb emeleti lakás. Csodás kilátás, 5 oldalról levegős. Tel. 04-255963.

METAPLETET keresünk 2 órádos gyermekhez. — Kirját Cháim, telefon: 04-700183, Haifa.

SZOMBATI NAPTÁR

1979 augusztus 24, péntek
5739 elul 1

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 5:37
Tel. Aviv 5:36
Haifa 5:46

1979 augusztus 25, szombat
5739 elul 2

SZOMBAT KIMENETELEI:

Jeruzsálem 6:51
Tel. Aviv 6:50
Haifa 6:52

A HETI SZIDRA

SOFTIM

ÜGYVÉTELESI ÜGYVÉTELEK

TEL-AVIVBAN

PEÑIEK

Hárfó, recho Dizengoff 217, telefon: 223488.

SZOMBAT

Sor és Tabánsnyik, recho. King George 54, tel. 290464.

Jamáj, recho. Jehuda Hálevi 67, tel.: 612474.

SZOMBAT KIMENETELETOL

Hárfó, recho. Dizengoff 217, telefon: 223488.

Brut recho. King George 28, telefon: 223721.

CHOLONBAN

PEÑIEK

Noot Bachel, Jilót 36, tel. 851751

Dr. Chori, recho. Szokolov 70, telefon: 842433

BÁT-JAMBAN

PEÑIEK:

Mágor, recho. Chavivá Reik 20, tel.: 883360

SZOMBAT:

Mágor, recho. Chavivá Reik 20, tel.: 883360

RAMÁT-GANBAN

ES BNE-PRÁKBAN

PEÑIEK

Neebá, recho. Neebá 38, tel. 743159

Chén, recho. Jabotinsky 89, telefon: 794434

HASARON KORZET

PEÑIEK

Bár Ilán, recho. Bár Ilán 29, Ráánán tel. 05-31613

SZOMBAT

Ráánán, recho. Háchoz 78, tel. 052-21066

NATANJAN

PEÑIEK

Itámár, recho. Petach Tikva 82

SZOMBAT

Kármiel, recho. Neebá, tel. 51774

BEER-SEVA

SZOMBAT

Aviv, Sikan Gimmel, tel. 36688

ÜZLET

HERZLIAN háthébe ület teljes berendezéssel, bármely célra. 988480.

VISSZA nem tőro alkalom! Külcsenzert nagy étterem 4 szoba, parkolóhely és berendezés. — 800965, Kiv. Jazur.

ELADÓ Givatjaimban 4, telefonál, mérnöki irodának / orvosoknak / fogorvosoknak. 14 után: 763450.

ELADÓ bádogos műhely Gederán. — Goldmann, Mendele 8/2, Rechovo, 17 óráig.

HERZLIAN üzlet, berendezés cseme-gének: vitrin-frizsider, sláták és mélybütök, önkiszolgálás. Estelig kiadó. Tel. 03-988746, Házadviv 49.

ELADÓ, vagy betársulható megalapított evizentia üregek gondozására. 730698, 783404.

GUKRÁSZT

keres

„IDIT”, TEL-AVIV,

Ibn Gvirol 85., tel. 249613

* HAIFAI MOZIK MÚSORA *

ORAH — A SZAVASVADÁSZ

ÁMFI — A BAGDADI TOLVAJ

ÁCMON — UTTORÓ FORDULAT

ÁRMON — 007 CELPONT

ÁRON — ÁLLANDÓ PARTNEREK

MIRON — A DÜH NYOMÁBAN

„VICTORY” BORDIVAT

keres vasulót

teljes vagy részbeni foglalkoztatásra

Kitűnő feltételek

BNE-BRÁK, HAKISON U. 16., TEL. 708030

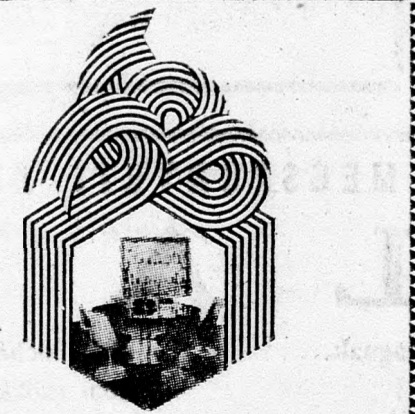
PEÉR

REHITIM

* Tökéletes szalangarnitúrák, hálószoba és konyhaberendezések

* Szekrények, szápák, étkezéskarkok, büfék

* Szőnyegek, csillárok

JERUZSALEM, BAJIT-VEGAN U. 10. TEL. 412397

Parkolóhely. Autóbuszok: 6/1, 12, 18, 20, 27, 39

JERUZSÁLEM

UJ JERUZSALEMEN, Vita-Dent fogászati laboratórium. Fogprotézisek töpésnek és repedésnek javítására fél óra alatt. Protézisek felújítása, fogak pótlása azonnali. Nyugdíjasoknak 20% engedmény. Jeruzsálem, Sámáj u. 23, tel. 257878, 719594.

BECSULETES erdei asszony bútorozott szobát keres Jeruzsálemben. Tel.: 03-243041.

KERESUNK Jeruzsálemben részbeni megítéselt titkári teendőket, ívrit gépirás, friztározási munkák elvégzésére, német nyúdszal irásbeli jelentkezés: Irigun Olaj Merkáz Europa, Jeruzsálem, King George 33 szám.

ASSZONT keresünk 10.30-tól 14.30-ig háztartásba és 5-7 éves gyermekek gondozására. 02-527822.

KABATOK és téli ruházat nyári árakon Schwartz nagykereskedőnél, Chavivá 4, (Kikar Cionnál).

PEER REHITIM árusítás nagy engedményekkel. Mindentféle bútor reklámaron. Jeruzsálem, Bajit Vegan utca 10.

Izrael részvesz egy moszkvai

nemzetközi kongresszuson

Izrael részvesz a nemzetközinyal is inkább szembevetőbb, mert könyvvásárok vezérigazgatóinak legnagyobb könyvvásár rendezője, a Szovjetunió, kommunista, arab és afrikai államokat is meghív, amelyek nem vettek részt a jeruzsálemi könyvvásáron. A legközelebbi jeruzsálemi könyvvásárt egyébként 1981 áprilisában rendezik meg.

A moszkvai kongresszuson 16 állam képviselői vesznek részt, párhuzamosan a szovjet fővárosban megrendezésre kerülő nemzetközi könyvvásárral, amely egy hétig tart.

A könyvkiadók nemzetközi szervezete nyilvánosságra hozta, hogy a jeruzsálemi könyvvásár a világ második legnagyobb és legjelentősebb ilyen rendezvénye. Ez annál is inkább szembevetőbb, mert a legnagyobb könyvvásár rendezője, a Szovjetunió, kommunista, arab és afrikai államokat is meghív, amelyek nem vettek részt a jeruzsálemi könyvvásáron. A legközelebbi jeruzsálemi könyvvásárt egyébként 1981 áprilisában rendezik meg.

Az asszony elmondotta, hogy államában megjelent elhalálozott férjének szelleme és utasította, hogy jelölje meg a lottó-szelvényen azokat a számokat, amelyekkel ő, a férj, évtizedeken át hiábavalóan töltött ki: 20, 24, 31, 42 és 48.

Az asszony engedelmeskedett, beadta az így megjelölt lottó-szelvényt és egycsapásra 1 millió márkát nyert.

פגישת

גולדמן-ערפאת?

שרם שכנו הרוחות סביב החששות של יאנג ואשר קדם לה - והנה הנציג יורק טייטל "בישר על תוכנית פגישה בין גולדמן לבין יאסר ערפאת.

אם כי הדבר הרי העדק באמת אהי: בתור איש פרטי הוא באמת להפגש עם מי שהוא רוצה, ואם לבו נמשך דווקא אל רבי המחבירים הרי זה עניינו הפרטי.

אם כן, פגישה כזאת - אולי כענייניו זה הן פירסום נרחב בכלי התקשורת, יכולה להיות בעלת אופי פרטי לייצג ונשאלת השאלה: את מי מתכוון לייצג?

הרי גולדמן אם הפגישה אכן תקיפה את ישראל ודאי שלא. את יהדות העיר לב? והרי דווקא בנידון זה קיימת אחדות דעים מהרשת בין ישראל לבין יהדות העירונים בעולם.

אם כי בסופו של דבר, נוכח הסערה שצצה הידועה על הפגישה עירומה - יותר מן גולדמן על הפגישה, אך עצם בנייתו להפגש עם ראש המרצחים - יש בה משום מתיר ומתיר גם יחד.

SHINES TELEVISIONS
példát'an áron!
MONDIAL 2000
FREDI MARCUSON
Tel-Aviv, Derech Petách Tikva
(Kikár Hámosávo)
*
JÖJJÖN EL
A KIS ÉS NAGY
SHINES TELEVISIONS
KIALLITÁSARA
*
Aki szines televíziót vesz,
jó árat kap régi készülékéért
*
Uj olék különleges engedményben részesülnek

TAMNUN
Lakása ajtaját dekoratív acéllal pncélozzuk
csupán 2.700 IL ellenében
BIZTONSÁGI ZÁRAK
4 irányban zár 1.690.- IL
BIZTONSÁGI ZÁRAK
6 irányban zár 1.790.- IL
RAMÁT-GÁN, UZIEL 3
Tel. 794136. 801028
04-737341

UJ KELET
FÜGGETLEN NAPILAP
Tel-Aviv, Rech. Hárákevet 52.
P.O.B. 831 • Tel. 330011
*
Főszerkesztő:
S. Himmelfarb
*
A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Elvi megegyezés a kormány és a Hisztadrut között
A dolgozók külön kártérítést kapnak a drágulásokért

A pénzügyminiszter hétfőig ad választ a Hisztadrutnak a kártérítés arányáról

A kormány és a Hisztadrut között elvi megállapodás jött létre, melynek értelmében a dolgozókat rendkívüli kártérítésben részesítik a szubvencionált fogyasztási cikkek drágulásáért.

A szerda esti megbeszélésen a kormány delegációja élén Ehrlich pénzügyminiszter állt, a Hisztadrut tárgyalóbizottságát pedig Mesel főtitkár vezette.

A Hisztadrut főtitkára azt monddta, hogy június-augusztus hónapokban 15 százalékos volt a drágulás. Kiemelte, elképzelhetetlennek tartja, hogy a bérealkalmazottakat kártérítésben részesítsék a kenyér drágulásáért, de ne folyósítsanak ilyen kártérítést az üzemanyag drágulásáért.

Ehrlich erre azt válaszolta, hogy a kenyér ára a kormány kezdeményezésére drágult, s ezért a kormány kártérítést nyújt, de nem nyújthat kártérítést az üzemanyag árának emelkedéséért, ami -

250 millió font tűzkár a Szoltám gyárban
Szerda este tűz ütött ki a jokeneami Szoltám gyárban. A gyár központi épületében elraktározott nagymennyiségű nyersanyag vált a lángok martalékává. A kár mintegy 250 millió font.

A munkások este 6 órakor hagyták el a gyárat. Az egyik ór 9 órakor lett figyelmes arra, hogy lángok törnek elő a mintegy 100 méter hosszú központi épületből.

A lángok félelmetes gyorsasággal terjedtek és a szomszédos épületeket fenyegették. Afuláról és Názáretből három autóval érkeztek ki a tűzoltók, ekkor azonban már az egész épület lángokban állt. A tűzoltók később erősítést kaptak Haifáról és katonai tűzoltók is érkeztek a helyszínre.

Többórás megfeszített munkával, hajnali 3 órakor sikerült úrrá lenni a lángokon. A reggeli órákban kezdtek meg a tűz okának a kivizsgálását, csaknem bizonyos azonban, hogy nem történt gyújtogatás.

Izraelnek nincs része a dél-libanoni tüzérségi párbajban
Izrael cáfolja, hogy a Cáhálnak része volna abban a tüzérségi párbajban, amely az utóbbi napokban folyik Dél-Libanonban.

Izrael cáfolja, hogy a Cáhálnak része volna abban a tüzérségi párbajban, amely az utóbbi napokban folyik Dél-Libanonban. Izraeli források hangoztatják, hogy a harc terroristák és keresztény milíciák között folyik.

Különösen heves volt a tüzérségi tűz szerdán, és Beirútból azt jelentették, hogy az izraeli tüzérség lötte a terroristák állásait. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője szerdán a késő esti órákban kiadott nyilatkozatában megrázkódtatást juttatta kifejezésre az Izraelben elkövetett terrorcselekmények felett (bombamerénylet az „ifjúsági városban”), és ugyanígy nyilatkozott a dél-libanoni tüzérségi párbajról is, amelyben szerinte „libanoni keresztény milíciák, Izrael és a PFSZ vesz részt”. A szóvivő felszólította az összes érintetteket, hogy „vessenek véget a hosszadalmas tragédiának”.

BÉT HÁBÁD T.A., Náchlát Benjámin 14., tel. 54886
UJ MODELLEK ÉRKEZTEK
A LEGJOBB DIVAT ELOÁLLITÓKTÓL
Kosztümök, ruhák, blúzok és kötöttáru (nagy számokban is)
20%-50% engedmény, az előző raktár kiürülése keretében
Nyitva reggel 8-tól este 7-ig egyfolytában

LANDAU: „VAGY ÉN, VAGY FLATTO-SARON.”
BEGIN: „ELŐNYSEBB LESZ, HA Ó SZABADITJA KI AZ ÁSZIRÉ CIONT.”
OLVASSA EL GABRIELLA KÖNYVÉT:
„A LÉLEKKUFÁR”

Drága testvérünk
Smuel Zeév Dávidovits 5"r
New-York
SIRKÓAVATÁSÁT
1979 augusztus 26-án vasárnap d.u. 5 órakor tartjuk az „Erec Háchajim” temetőben, Bét-Semesben (Jeruzsálem mellett). Találkozó a temető bejáratánál.

„SZID-CÉVA”
A HALADÓ CÉG,
LAKÁS MESZELÉS ÉS FESTÉS
LÉPCSÓHÁZ MESZELÉS 2.000.- IL-TÓL
TELEFON: 28 28 98,
TEL-AVIV

Felejtethetlen drága testvérem, sógorom, nagybátyánk, rokonunk
Schweitzer (Samu) Smuel 5"r
Gyimes - Haifa
slosimján
ÁZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1979 augusztus 26-án, vasárnap d.u. 4 órakor, a haifai régi, Kármel-parti temetőben. Találkozás a temető főbejáratánál (45-ös autóbussz). Gyászolják: fivére és sógoróje: Schweitzer Mose és Frida, unokahúgai és öccsei: Brill Pnina és dr. Izi, Schulem Mirella és Miki gyermekeikkel

Családfőnk
KLEIN JOSZÉF 5"r
Natanja
elhunyának slosimján
ÁZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1979 augusztus 28-án, kedden d.u. 3.30 órakor, a natanjai vátikimi temetőben. Külön autóbussz indul az üzlet-től, Natanja, Sáár Hágáj 7., d.u. 3.15-kor. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik mély fájdalomunkban mellettünk voltak.

Felejtethetlen drága családfőnk
Rosenberg Smuel (Vali) 5"r
Bánffihunyad - Tivon
slosimja letelével
ÁZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1979 augusztus 27-én, hétfőn d.u. 5 órakor, a kirját-tivoni temetőben. Külön autóbussz indul d.u. 4.45-kor a lakástól. Amnon Vótámár 38.

Felejtethetlen drága feleségem
FARKAS GIZI 5"r
Ujváros - Cáfária
SIRKÓAVATÁSÁT
augusztus 27-én, hétfőn d.u. tartjuk. Autóbussz indul 2.30 órakor a cáfáriai gyászaházról Jeruzsálembe, a Hár-Hámenuchot temetőbe.

Felejtethetlen drágánk
HEGYESI MAGDA 5"r
elhalásának 2-ik évfordulóján, 1979 augusztus 26-án, vasárnap délután 4 órakor
ÁZKARÁT
tartunk a choloni temetőben. Találkozás a temető új bejáratánál.

Megboldogult drágánk
MÓZES JENŐ 5"r
Jára - New-York - Florida
SIRKÓAVATÁSÁT
1979 augusztus 26-án, vasárnap d.u. 4 órakor tartjuk a petách-tikvai temetőben.

Felejtethetlen, megboldogult drágánk; feleségem, nagynéném
SCHWIMMER (ESZTER) ETELKA 5"r
emlékére
ELSOEVES ÁZKARÁT
tartunk 1979 augusztus 28-án, kedden d.u. 2 órakor Natanján, a sikun-vátikimi temetőben. Találkozás a temető bejáratánál. Vigasztalhatatlan férje: Schwimmer Fülöp, unokaöccse: Walder (Cvi) Pista

MEGSZÜNTETI AZ IZZADSÁGSZAGOT
HLAVILIN
A deodorant krém egyszeri használata, teljesen elejét veszi az izzadság-szagnak, 7-15 napig. Uszás, mosakodás, akár nehéz fizikai munka, nem csökkenti a Hlavilin tökéletes hatását. Kapható minden parfümériában és gyógyszerárban. GYÁRTJA: TÁASZIJOI HLAVIN B.M.